

İHRACAT PROSEDÜRLERİNİ BİLİYOR MUSUNUZ ?

Hazırlayan
Arif ŞAHİN
2007

T.C.
Başbakanlık
Dış Ticaret Müsteşarlığı
İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi

İHRACAT PROSEDÜRLERİNİ BİLİYOR MUSUNUZ ?	4
İhracat Nasıl Tanımlanır ?.....	4
İhracatçı Nasıl Olunur ?	4
İhracat İşlemleri Şeması.....	5
İhracatta Alınması Gerekli Belgeler Hangileridir ?.....	6
İhracat Prosedürlerini Nasıl Özetleyebiliriz ?	8
İhracat Yapılacak Ülkeye Göre İşlemler Nelerdir ?	8
İhraç Edilecek Ürüne Göre İşlemler Nelerdir ?.....	9
İhracat Şekline Göre İşlemler Nelerdir ?	10
İhracat Yapılacak Ülkeye Göre İşlemleri Nasıl Detaylandırabiliriz ?.....	11
Avrupa Birliği'ne (AB) Üye Ükelere Yapılacak İhracat ve Gümrük Birliği	11
Serbest Ticaret Anlaşmaları (STA) Kapsamında Yapılacak İhracat.....	12
Ekonomik İşbirliği Teşkilatı-EİT (ECO) Üyesi Ükelere Yapılacak İhracat.....	13
Genel Preferanslar Sistemi (GSP) Kapsamında Türkiye'ye Taviz Taniyan Ükelere İhracat	13
İhracat İşlemlerinde Kullanılabilecek Belgeler Hangileridir ?.....	14
Gümrük Beyannamesi (Customs Declaration Form)	14
Fatura (Invoice).....	16
Menşe Şahadetnamesi (Certificate of Origin).....	18
A.TR Dolaşım Belgesi (A.TR Movement Certificate).....	19
EUR.1 Dolaşım Sertifikası (EUR.1 Movement Certificate).....	20
Tedarikçi Beyanı (Suppliers' Declaration)	21
Uluslararası Orijin ve Bitki Sağlık Sertifikası (Phytosanitary Certificate)	22
Hayvan İhracına İlişkin Sağlık Raporu (Health Certificate For Animal Export)	23
Et Süt ve Kuru Meyveler Dışında Gıda ve Gıda Ambalaj Maddelerinin İhracatında Gıda Güvenliği/ Sağlık Sertifikası (Food Safety/Health Certificate).....	23
Süt ve Et ürünleri İçin Sağlık Sertifikaları Düzenlenmesi (AB Harici Ülkeler).....	24
Doğa Mantarı İhracatında Hazırlanan Annex II Sertifikası.....	24
Çekirdeksiz Kuru Üzüm Analiz Belgesi.....	24
Doğal Arı Balı Analiz Belgesi	25
Kontrol Belgesi (Contformity Certificate).....	25
Ticari Kalite Denetim Yeterlik Belgesi	25
Gözetim Belgesi - İmalatçının Analiz Belgesi (Inspection Certificate - Manufacturer's Analysis Certificate)	25
Borsa Tescil Beyannamesi.....	26
Orman/Tekel Nakliye Tezkeresi	26
FSC (Forest Stewardship Council - Orman Koruma Konseyi) Sertifikası.....	26

CITES Belgesi.....	27
Helal Belgesi (Helal Certificate).....	27
Koşer Sertifikası (Kosher Certificate).....	27
Radyasyon Analiz Belgesi / Sarı Belgesi (Radiation Certificate).....	27
Nükleer ve Nükleer Çift Kullanımlı Eşyaların İhracatında İzne Esas Olacak Belge.....	27
Analiz Raporu Gerektiren Ürünler - Ekspertiz Raporu (Expertise Report).....	28
ATA Karnesi (ATA Carnet)	28
Boycot/Kara Liste Sertifikası (Boycot/Black List Certificate).....	29
Sigorta Belgeleri (Insurance Documents).....	29
Spesifikasyon Belgesi (Certificate of Specification).....	30
Konşimento, Taşıma Belgeleri (Bill of Lading, Transport Documents)	30
Çeki Listesi (Weight Note).....	32
Koli Listesi (Packing List).....	32
Döviz Alım Belgesi (DAB)	33
İhracat Şekline Göre İşlemleri Nasıl Detaylandırabiliriz ?	34
Ön izne bağlı ihracat.....	34
Konsinye İhracat	34
Kredili İhracat	34
Transit Ticaret.....	35
Kayda Bağlı İhracat.....	35
Ticari Kiralama Yoluyla Yapılacak İhracat.....	36
Bağlı Muamele Yoluyla Yapılacak İhracat	36
Bedelsiz İhracat.....	37
Serbest Bölgelere Yapılacak İhracat	38
Yurt Dışı Müteahhitlik Hizmetleri Kapsamında Yapılacak İhracat.....	39
Kimyasal Silahlar Sözleşmesi Ekinde Yer Alan Kimyasal Maddelerin İhracatı.....	39
Offset Anlaşmaları Çerçevesinde Yapılacak İhracat.....	40
Sınır Ticareti Merkezleri.....	40
Dahilde İşleme Rejimi	41
Hariçte İşleme Rejimi	42
Gümrük Kontrolü Altında İşleme	43
Geçici İthalat Rejimi.....	43
Alıcısı Tarafından Kabul Edilmeyen Mallar ile Alıcısına Teslim Edilmeyen Mallar ve Malların Terk Edilmesi	44
Bavul Ticareti.....	44
Gümrük Çıkış İşlemlerinin Aşamaları Nelerdir ?.....	46
Tarife Nedir? Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu'nun İçeriği Nedir ?.....	47

Onaylanmış Kişi Statü Belgesi Nedir ?.....	49
Ekler	50
Ek: 1- İhracı Kayda Bağlı Mallar Listesi.....	50
Ek: 2- İhracı Yasak Mallar Listesi	51
Ek: 3- İhracı Ön İzne Bağlı Mallar Listesi	52
Ek: 5- Transit Ticaret Formu	55
Ek: 6- Bağlı Muamele veya Takas Başvuru Formu	56
Ek: 7- Serbest Bölge Müdürlükleri Adresleri	57
Ek: 8- Bedelsiz İhracat Formu	59
Ek: 9- Yurt Dışı Mütahhitlik Hizmetleri Kapsamında Yapılacak İhracata İlişkin Başvuru Formu	60
Ek: 10- Onaylanmış Kişi Statü Belgesi İçin Başvuru Ve Değerlendirme Formu.....	61
Ek: 11- İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterlikleri Adres, Tel, Faks ve E-Mail Adresleri.....	62
Ek: 12- Standardı İhracatta Zorunlu Uygulamada Bulunan Ürünler Listesi	63
Kaynaklar	68

İHRACAT PROSEDÜRLERİNİ BİLİYOR MUSUNUZ ?

İHRACAT NASIL TANIMLANIR ?

İhracat	Bir malın, yürürlükteki ihracat mevzuatı ile gümrük mevzuatına uygun şekilde Türkiye gümrük bölgesi dışına veya serbest bölgelere çıkarılmasını veyahut Müsteşarlıkça ihracat olarak kabul edilecek sair çıkış ve işlemleri,
En geniş anlamda ihracat,	Bir ülke sınırları içerisinde serbest dolaşımda bulunan (bu ülkede yetişen, üretilen, veya başka ülkelere ithal edilmiş) malların ve hizmetlerin başka ülkelere satılması/gönderilmesi anlamına gelmektedir.
Dar anlamda ihracat ise,	Yabancılara ya da Türkiye dışında yerleşik Türklere yapılan mal satışlarını ve bu amaçla malların yurt dışına gönderilmesini ifade etmektedir.
Fiili İhracat	İhraç konusu malın gümrük mevzuatı hükümleri çerçevesinde muayenesinin yapıp taşıta yüklenmesi, bir yerden veya muhtelif yerlerden bir defada veya kısım kısım gelmekte olan dökme ve diğer eşyada yüklemenin tamamlanması veya gümrük mevzuatınca fiili ihracat olarak kabul edilecek sair çıkışları ifade etmektedir.

İHRACATÇI NASIL OLUNUR ?

İhracatçı	<p>İhraç edeceği mala göre ilgili İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliğine üye olan, vergi numarasına sahip gerçek veya tüzel kişiler ile tüzel kişilik statüsüne sahip olmamakla birlikte yürürlükteki mevzuat hükümlerine istinaden hukuki tasarruf yapma yetkisi tanınan ortaklıklardır.</p> <p>İhracatçı olmak için herhangi bir belge veya izin sertifikası sahibi olmak gerekmemektedir.</p> <p>İhraç edilecek ürünle ilgili ihracatçı birliğine (İhraç edeceği ürüne göre, Türkiye’de 22 madde birliği bazında örgütlenmiş 58 ihracatçı birliğinden birine üye olduğunda ihracatçı niteliği kazanmış olur ve ihracat yapabilir.) üye olmaları gerekmektedir.</p> <p>Bu çerçevede ihracat yapmak için İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği’ne (Bakınız EK-11) üye olmak isteyenlerden, Ticaret Sicil Gazetesi ve tek vergi numarası sahibi olduğunu tevsik eden belgeler ve noterden tasdikli imza sirküleri istenmektedir. Üyelik işlemini gerçekleştirenler İhracat Yönetmeliği ve uygulama Tebliğlerine uygun olarak ihracatlarını gerçekleştirilmektedir.</p>
-----------	---

İHRACAT İŞLEMLERİ ŞEMASI

İhracatçı
İhracatçı birliğine üye, tek vergi numarası sahibi gerçek ve tüzel kişi tacirler, üretici esnaf ve sanatkarlar ile joint venture ve konsorsiyumlar.

İhracatçı Birlikleri
Onay, izin, kayıt için (İşlemleri ihracat şekline göre değişmektedir.)
Kayda Bağlı İhracat, Ticari Kiralama Yoluyla Yapılacak İhracat, Konsinye İhracat

Dış Ticaret Müsteşarlığı (DTM), Bakanlıklar, İlgili Meslek Kuruluşları ve Bankalar
Kredili İhracat, Transit Ticaret, Bağlı Muamele/Takas, İhracı Ön İzne Bağlı Malların İhracatı, Yurt Dışı Müteahhitlik Hizmetleri Kapsamında Yapılacak İhracat

Gümrük Beyannamesi, Fatura ve Gerekli Diğer Belgeler
Menşe Şahadetnamesi, A.TR Belgesi, EUR.1 Belgesi, Sağlık Sertifikası, Kontrol Belgesi, Borsa Tescil Beyannamesi, Radyasyon Analiz Belgesi

Gümrük İdaresi
Bedelsiz İhracat, Yurt Dışı Fuar ve Sergilere Katılım

Fiili İhracat
İhracat gümrük işlemleri (Manifesto işlemleri, ihraç konusu eşyalara ilişkin beyan)

Dövizin Yurda Getirilmesi
İhracat ve ödeme şekline göre değişmektedir. Peşin Ödeme, Bağlı Muamele/Takas, Konsinye İhracat, Kredili İhracat,)

Banka
Döviz Alım Belgesi-DAB

İHRACATTA ALINMASI GEREKLİ BELGELER HANGİLERİDİR ?

İhracatta Belge ve İzin Veren Kuruluşlar	İhracatta Alınması Gerekli Belge ve İzinler
Dış Ticaret Müsteşarlığı	- Dahilde İşleme İzin Belgesi - Hariçte İşleme İzin Belgesi - Kontrol Belgesi - Ticari Kiralama - Ticari Kalite Denetim Yeterlik Belgesi - Doğal Arı Balı Analiz Belgesi - Çekirdeksiz Kuru Üzüm Analiz Belgesi
Gümrük Müsteşarlığı	- Gümrük Beyannamesi - Bedelsiz İhracat - Onaylanmış Kişi Statü Belgesi - Döviz Beyan Tutanağı
Maliye Bakanlığı	- Özel Fatura
Tarım ve Köyişleri Bakanlığı	- Uluslararası Orijin ve Bitki Sağlık Sertifikası - Hayvan İhracına İlişkin Sağlık Sertifikası - Gıda Güvenliği Sertifikası/Sağlık Sertifikası - Süt Ürünleri Sağlık Sertifikası Beyannamesi - Et Ürünleri Sağlık Sertifikası Beyannamesi - Kuru Meyveler İhracat Beyannamesi - Gübre İhracatı - Tohum İhracatı - Su Ürünleri İhracatı - Yarış Atları İhracatı - Yem İhracatı - Zirai Mücadele İlaç ve Aletleri - Veteriner İlaçları İhracatı - Doğal Çiçek Soğanları İhracatı - Damızlık Büyük ve Küçük Baş Hayvan İhracatı - Doğa Mantarı İhracatında Hazırlanan Annex II Sertifikası - Mavi yüzgeçli orkinos(Thynus thunnus) - CITES Belgesi
Sağlık Bakanlığı	- Afyon ve Haşhaş Kellesi İhracatı - Uyuşturucu Maddelerin İhracatı
Milli Savunma Bakanlığı	- Harp, Silah ve Mühimmat İhracatı
Çevre ve Orman Bakanlığı	- Tehlikeli Atıkların İhracatı - CITES Belgesi - Av Hayvanları İhracatı
Kültür Bakanlığı	- Halı Ekspertiz Raporu - Antika Hediyelik Eşya
Valilikler	- Uygunluk Belgesi (Sınır Ticaret Merkezi)
İhracatçı Birlikleri	- Kayda Bağlı İhracat - Konsinye İhracat - Kredili İhracat - Takas (Bağlı Muamele) - Nihai Kullanım Sertifikası

Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi ve Ticaret Odaları, Ticaret Borsaları	<ul style="list-style-type: none"> - Menş e Şahadetnamesi - A.TR Belgesi - EUR.1 Belgesi - İş lenmiş Lületaş ı İhracatı - Borsa Tescil Beyannamesi - GSP Formu (Form A) - Eco Menş e Şahadetnamesi - Ekspertiz Raporu - ATA Karneleri
Türkiye Atom Enerjisi Kurumu	<ul style="list-style-type: none"> - Radyasyon Analiz Belgesi (Ari Belgesi / Sarı Belgesi) - Nükleer ve Nükleer Çift Kullanımlı Eş yaların İhracatında İzne Esas Olacak Belge
Bankalar	<ul style="list-style-type: none"> - Transit Ticaret - Döviz Alım Belgesi

İHRACAT PROSEDÜRLERİNİ NASIL ÖZETLEYEBİLİRİZ ?

İhracat işlemlerinde izlenecek prosedürler;

- ✓ İhracat Yapılacak Ülkeye,
- ✓ İhracat Şekline,
- ✓ İhraç Edilecek Ürüne,

göre değişmektedir.

İhracatı yapacağımız ülkeye, ihracat şekline ve ihraç ürününe göre hazırlanacak belgeler ve izlenecek prosedürler farklı olabilmektedir. Ancak ihracatın gerçekleştirilebilmesi için gerekli prosedürün belirlenmesi, her üç durumunda gözden geçirilmesi gerekmektedir.

İHRACAT YAPILACAK ÜLKEYE GÖRE İŞLEMLER NELERDİR ?

İhracatın yapılacağı ülkeye göre işlemler;

Avrupa Birliği'ne (AB) üye ülkelere yapılacak ihracatta,

EFTA ülkelerine (İsviçre, Norveç, İzlanda, Lihtenştayn) ve serbest ticaret anlaşmaları (STA) kapsamında yapılacak ihracatta,

İki ve çok taraflı kredi anlaşmalarımızın bulunduğu ülkelere bu kapsamda yapılacak ihracatta,

Ülkemizde kredi karşılığı kurulan tesislerin bedelinin malla geri ödenmesine ilişkin aramızda "özel hesap" bulunan ülkelere yapılacak ihracatta,

Genel Preferanslar Sistemi (GSP) kapsamında Türkiye'ye tavizli gümrük oranları uygulayan ülkelere yapılacak ihracatta,

BM kararlarına göre ambargo uygulanan ülkelere ihracatta, (Libya'ya petrol ekipmanları ihracatı ambargo kapsamındadır.)

Tek taraflı olarak ambargo uygulanan ülkeler (Ermenistan, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi)

Sınır ticaret merkezleri kapsamında yapılacak ihracat,

düzenlenmesi gereken belgeler, müracaat edilecek kurum ve kuruluşlar ile işlemlerde izlenmesi gereken prosedürler değişebilmektedir.

İHRAÇ EDİLECEK ÜRÜNE GÖRE İŞLEMLER NELERDİR ?

Kontrol edilmesi gerekli listeler bulunmaktadır. Aşağıda yer alan listelerin kontrolünün yapılması gerekmektedir;

Kanun ve karnamelerle ihracı yasaklanmış veya belirli bir kurum/kuruluşun iznine bağlanmış ürünlerin ihracatında,

İhracı Yasak Mallar Listesi (Bakınız Ek. 2)

İhracı Ön İzne Bağlı Mallar Listesi (Bakınız Ek. 3)

“İhracı Kayda Bağlı Ürünler”in ihracatında, (Bakınız Ek. 1)

“Kimyasal Silah Sözleşmesi Ekinde Yer Alan Kimyasal Maddelerin İhracatına İlişkin Tebliğ”in ekinde yer alan I, II, III sayılı listelerde yer alan maddelerin ihracatında,

Özel uygulamalara tabi ürünlerin ihracatında hazırlanması gereken belgeler bulunmaktadır. Söz konusu ürünlerle ilgili olarak düzenlenmesi gerekli belgeleri aşağıda olduğu gibi sıralayabiliriz;

- Kontrol Belgesi,
- İmalatçının Analiz Belgesi
- Zirai Karantina Belgesi,
- Borsa Tescil Beyannamesi,
- Nihai Kullanım Sertifikası,
- Orman/Tekel Nakliye Tezkeresi
- Uluslararası Orijin ve Bitki Sağlık Sertifikası
- Hayvan İhracına İlişkin Sağlık Sertifikası
- Doğal Arı Balı Analiz Belgesi
- Çekirdeksiz Kuru Üzüm Analiz Belgesi
- Gıda Güvenliği Sertifikası/Sağlık Sertifikası
- Süt Ürünleri Sağlık Sertifikası Beyannamesi
- Et Ürünleri Sağlık Sertifikası Beyannamesi
- Kuru Meyveler İhracat Beyannamesi
- CITES Belgesi

İHRACAT ŞEKLİNE GÖRE İŞLEMLER NELERDİR ?

İhracı uluslararası anlaşma, kanun, kararname ve ilgili sair mevzuat uyarınca belli bir merciin ön iznine bağlı malların ihracatında,	Ön İzne Bağlı İhracat
Kayda Bağlı Mallar Listesi'nde yer alan malların ihracı,	Kayda Bağlı İhracat
İki veya çok taraflı kredi anlaşmaları dışında kalmak kaydıyla, ithalatçı ihracat bedeli dövizin Kambiyo Mevzuatında öngörülen süreleri aşacak şekilde ödenmesini şart koşuyorsa,	Kredili İhracat
Kesin satışı daha sonra yapılmak üzere komisyonculara, dış alıcılara, şube veya temsilciliklere mal gönderiliyorsa,	Konsinye İhracat
Malların bir bedel karşılığında, belirli bir süre kullanılmak üzere geçici olarak ihracı söz konusu ise,	Ticari Kiralama Yoluyla Yapılacak İhracat
Yabancı bir ülkeden satın alınan bir malın, transit olarak veya doğrudan başka bir ülkeye ihracı söz konusu ise,	Transit Ticaret
İhraç veya ithal edilen mal, hizmet veya teknoloji transferi bedelinin kısmen veya tamamen mal, hizmet, teknoloji transferi veya kısmen döviz ile karşılanması durumunda,	Bağlı Muamele
Serbest bölgelere yapılacak ihracat söz konusu ise,	Serbest Bölgelere Yapılacak İhracat
Karşılığında yurda bir bedel getirilmeksizin yurt dışına mal gönderilmek isteniyorsa,	Bedelsiz İhracat
Müteahhitseniz ve yurtdışında inşaat, tesisat ve montaj işleri almışsanız; bu iş için kesin veya geçici olarak yurtdışına mal ihraç etmek istiyorsanız,	Yurt Dışı Müteahhitlik Hizmetleri
Kimyasal Silahların Geliştirilmesinin, Üretiminin, Stoklanmasının ve Kullanımının Yasaklanması ve Bunların İmhası ile İlgili Sözleşme eki Liste-1, Liste-2 ve Liste-3'te yer alan kimyasal maddelerin ihracatı,	Kimyasal Silahlar Sözleşmesi Ekinde Yer Alan Kimyasal Maddelerin İhracatı
Offset anlaşmaları çerçevesinde yapılacak ihracatta,	Offset
Serbest dolaşıma girmemiş eşyanın ithalat vergilerinden kısmen veya tamamen muaf olarak ve ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmaksızın, Türkiye Gümrük Bölgesinde kullanılması ve bu kullanma sırasında olağan yıpranma dışında herhangi bir değişikliğe uğramaksızın yeniden ihracını sağlayan rejimdir.	Geçici İthalat Rejimi
İthal edilmiş bir malın işlem görmüş eşya olarak ihracı söz konusu ise,	Dahilde İşleme Rejimi
İhraç edilmiş bir malın işlem görmüş eşya olarak ithalatı söz konusu ise,	Hariçte İşleme Rejimi
Turistlerin ülkelerine dönüşlerinde miktar ve değer kısıtlaması olmaksızın satın aldıkları malları beraberlerinde götürabilmeleri ile ilgili satışlarda,	Bavul Ticareti
Yurt dışında düzenlenecek fuar ve sergilere milli düzeyde veya bireysel olarak katılmak istiyorsanız,	Uluslararası Fuar ve Sergilere Katılım
İthal edilmiş yeni veya kullanılmış malların ihracı söz konusu ise,	İthal Edilmiş Malın İhracına İlişkin Mevzuat
Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerine komşu ülkelere sınırı bulunan illerinde kurulacak sınır ticareti merkezlerinde yapılacak ihracat ve ithalatı kapsamaktadır.	Sınır Ticareti Merkezleri

İHRACAT YAPILACAK ÜLKEYE GÖRE İŞLEMLERİ NASIL DETAYLANDIRABİLİRİZ ?

Avrupa Birliği'ne (AB) Üye Ülkelere Yapılacak İhracat ve Gümrük Birliği

Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki Gümrük Birliği, en genel ifadeyle dış ticarete mevcut gümrük vergileri, eş etkili vergiler ve miktar kısıtlamalarıyla, her türlü eş etkili tedbirin kaldırıldığı; ayrıca, birlik dışında kalan üçüncü ülkelere yönelik ortak gümrük tarifelerinin uygulandığı bir ekonomik entegrasyon çeşidi olarak tanımlanmaktadır.

Gümrük Birliği ile sanayi ürünlerinin taraflar arasında serbest dolaşımı öngörülmektedir.

AB kaynaklı sanayi ürünlerinin ithalatında uygulanan gümrük vergileri, eş etkili vergiler ve Toplu Konut Fonu kaldırılmıştır.

Üçüncü ülkelerden sanayi ürünleri ithalatında topluluk tarafından Ortak Gümrük Tarifesi (OGT) uygulanmaktadır.

İşlenmiş tarım ürünleri de Gümrük Birliği kapsamında yer almaktadır.

Söz konusu ürünlerin ithalatında, topluluk sistemi ile uyumlu olarak oluşturulan yeni mevzuat çerçevesinde, gümrük vergisi ve toplu konut fonu (tarım payı) bütün ülkeler kaynaklı ürünler için uygulanırken, gümrük vergisi oranı (sanayi payı) sadece üçüncü ülkeler menşeli ürünlerde uygulanmaktadır.

Tarım ürünlerinin serbest dolaşımının sağlanması, Türkiye'nin, topluluğun ortak tarım politikasına uyumu ertesinde mümkün olabilecektir. Avrupa Birliği'ne yönelik tarım ürünleri ihracatında EUR.1 belgesi düzenlenmektedir.

Türkiye ile AB arasındaki ticarete, malların karşılıklı olarak tanınan tavizlerden yararlanmaları A.TR Dolaşım Belgesi düzenlenmesine bağlıdır. Bir başka ifade ile A.TR Dolaşım Belgesi'nin, yalnızca Türkiye'den AB'ye veya AB'den Türkiye'ye doğrudan nakledilen eşya için düzenlenen ve Türkiye ya da AB'de serbest dolaşımda bulunan eşyanın Türkiye-AB Gümrük Birliği çerçevesinde tercihli rejimden yararlanabilmesini sağlamak üzere, odalar tarafından düzenlenip gümrük idarelerince vize edilen bir belgedir.

A.TR Dolaşım Belgesi, eşyanın Gümrük Birliği, gümrük bölgesinde serbest dolaşımda olduğunu belgelemekle birlikte, menşeyini ispat edici değildir.

Çıkış gümrüğünde vize ettirildiği tarihten itibaren 90 gün içinde varış gümrüğüne ibraz edildiğinde ithalatçı ülke gümrüklerinde vergi indirim hakkı sağlayan belgedir.

Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu (AKÇT) ürünlerinde, Türkiye ile Topluluk arasında parafe edilen serbest ticaret anlaşması kapsamı ürünlerin ticaretinde EUR.1 belgesi düzenlenmektedir. AKÇT Anlaşması uyarınca, kömür de dahil olmak üzere, sadece tek aşamalı üretim işleminden geçen belirli demir-çelik hammadde veya ara ürünleri (demir çelik çubuklar, filmaşın, kütük, slab, saclar v.s. gibi) AKÇT mal listesi kapsamında yer almaktadır. İleri bir işlemeye tabi ürünler ise (galvanizli dikişli ve kaynaklı tüp, borular, somun, civata v.b.) AKÇT kapsamı dışındadır.

Serbest Ticaret Anlaşmaları (STA) Kapsamında Yapılacak İhracat

Serbest ticaret anlaşmalarının amacı taraf ülkeler arasında ticarete yönelik engellerin tedricen kaldırılması suretiyle kolaylaştırılması ve ticarete engel getirilmemesi olarak belirlenmiştir.

AB ile gerçekleştirilen Gümrük Birliği taraflar arasında ortak ticaret politikası uygulanmasını zorunlu kılmıştır. Bu durum AB'nin tercihli anlaşmalarından başlayarak üçüncü ülkelerle serbest ticaret anlaşması müzakerelerinin ele alınmasını gerektirmiştir.

Türkiye-AB Gümrük Birliği'nde malların serbest dolaşımı ilkesi bulunduğundan, gümrük vergileri tahsil edilmek suretiyle ithal işlemleri tamamlanan tüm sanayi ürünleri taraflar arasında serbest ticarete konu olabilmektedir.

Ayrıca bölge içerisinde malların serbest dolaşımını sağlayan Pan-Avrupa Menşe Kümülasyonu Sistemi'ne 1 Ocak 1999 tarihi itibarıyla taraf olmuştur.

EUR.1 Belgesi, serbest ticaret anlaşmaları kapsamında taraf ülkeler menşeli ürünlerin tavizlerden yararlanmalarını sağlayan bir belgedir.

Çıkış gümrüğünde vize ettirildiği tarihten itibaren 4 ay içinde varış gümrüğüne ibraz edilmesi durumunda tavizlerden ithalatçı yararlanabilmektedir.

EUR.1 Dolaşım Sertifikası düzenlenmiş bir eşya için ayrıca Menşe Şahadetnamesi düzenlenmesi gerekmemektedir.

Serbest Ticaret Anlaşmalarının Amaçları

AB'nin ortak ticaret politikasına uyum,

İhracatın ülke ve madde bazında çeşitlendirilmesi,

Anlaşma imzalanan ülke pazarında diğer tercihli ülkeler ile eşit koşullara sahip olunması,

Girdi maliyetlerinin düşmesinin yaratacağı rekabet avantajı,

Avrupa menşe kümülasyonuna dahil olmak ve bu kapsamda ortaya çıkacak yeni ticaret olanaklarından yararlanmak,

Türkiye ile Serbest Ticaret Anlaşması İmzalayan Ülkeler: EFTA Ülkeleri (İsviçre Konfederasyonu, Norveç Krallığı, İzlanda Cumhuriyeti, Lichtenstein Prensiği), İsrail Devleti, Makedonya Cumhuriyeti, Hırvatistan Cumhuriyeti, Bosna Hersek, Batı Şeria ve Gazze, Tunus Cumhuriyeti, Suriye Arap Cumhuriyeti, Fas Krallığı, Mısır Arap Cumhuriyeti.

Türkiye ile Müzakere Aşamasında Bulunan Ülkeler: Lübnan Cumhuriyeti, Ürdün Krallığı, Arnavutluk Cumhuriyeti, Faroe Adaları, Güney Afrika Cumhuriyeti, Meksika Devleti.

Ekonomik İşbirliği Teşkilatı-EİT (ECO) Üyesi Ülkelere Yapılacak İhracat

EİT, Türkiye, İran ve Pakistan arasında bölgesel ekonomik işbirliğini geliştirmek amacıyla 1964 yılında kurulmuş olan Kalkınma İçin Bölgesel İşbirliği (RCD) Teşkilatı'nın devamı olarak 1985 yılında kurulmuş olup, on üye ülkeli (Afganistan İslam Cumhuriyeti, Azerbaycan Cumhuriyeti, İran İslam Cumhuriyeti, Kazakistan Cumhuriyeti, Kırgızistan Cumhuriyeti, Pakistan İslam Cumhuriyeti, Tacikistan Cumhuriyeti, Türkiye Cumhuriyeti, Türkmenistan ve Özbekistan Cumhuriyeti) bir örgüt haline gelmiştir.

Tarifelerin kademeli olarak indirilmesi ve tarife-dışı ticari engellerin ortadan kaldırılması yoluyla ticaretin serbestleştirilmesi amaçlanmaktadır.

Ekonomik İşbirliği Teşkilatı üyesi ülkelere ihracat yapılırken ECO Menşe Şahadetnamesi düzenlenir.

ECO Menşe Şahadetnamesi'ne konu olan ihracatı yapılan ürünün faturası da ilgili Odalar tarafından onaylanmaktadır.

Genel Preferanslar Sistemi (GSP) Kapsamında Türkiye'ye Taviz Tanıyan Ülkelere İhracat

Gelişmekte olan ülkelerin bazı ihraç mallarına gelişmiş ülkeler tarafından karşılıksız ve ayırım gözetmeksizin imtiyaz tanınmasına olanak sağlayan bir düzenlemedir.

Tavizlerden yararlanılabilmesi için ihracatın ilgili ülkelere birine yapılması ve ürünün o ülkenin taviz tanıdığı GSP listesinde yer alması gerekmektedir.

Genelleştirilmiş Preferanslar Sisteminin sağladığı tavizli gümrük oranlarından yararlanılması için preferans tanıyan ülkelere yapılacak ihracatta "Özel Menşe Şahadetnamesi" düzenlenmesi gerekmektedir.

Ülkemiz bu sistem çerçevesinde Amerika Birleşik Devletleri, Rusya Federasyonu, Japonya, Kanada, Avustralya, Yeni Zelanda, Beyaz Rusya, Ukrayna, Bağımsız Devletler Topluluğuna üye ülkeler (Azerbaycan, Gürcistan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Tacikistan, Türkmenistan, Moldova), preferanslarından yararlanmaktadır.

Belgenin tanımında aranacak en önemli konu menşe kriteridir.

İhracatçılarımız, Form A belgesini bağlı buldukları Ticaret, Sanayi veya Ticaret ve Sanayi Odalarından temin edebilmektedir.

Form A belgesi, arka sayfasında yazılı kurallara uygun olarak doldurup imzalanmalıdır. İhracata konu olan eşyanın beyan edildiği gibi Türk Menşeli olduğu hususunda tevsik edici tüm bilgi ve belgelerin de eklenmesini takiben ihracatçılarımızın, bağlı buldukları Ticaret, Sanayi veya Ticaret ve Sanayi Odalarına onaylatmaları gerekmektedir.

İHRACAT İŞLEMLERİNDE KULLANILABİLECEK BELGELER HANGİLERİDİR ?

Gümrük Beyannamesi (Customs Declaration Form)

İhracatta gümrük mevzuatı uyarınca doldurularak ilgili ihracatçı birliği tarafından onaylanmasından sonra gümrük idaresine sunulan belgedir. Gümrük Birliği'ne girildikten sonra mevzuatın ve belgelerin uyumlaştırılması çerçevesinde "Tek Tip Gümrük Beyannamesi" kullanımı getirilmiştir.

Gümrük Beyannamesi doğrudan doğruya mal sahipleri ile kanuni mümessilleri veya vekilleri tarafından düzenlenmektedir.

Gümrük beyannameleri üzerinde kazıntı ve silinti yapılamaz.

Gümrük beyannamelerinin tescili için ibrazından sonra beyan edilen eşyanın cins, nev'i, nitelik ve birim fiyatı bakımından herhangi bir düzeltme yapılamaz.

Gümrük beyannamelerinin tescili, gümrüklerde tutulan deftere usulü uygun kayıt olunmak, üzerine kayıt sıra numarası, tarih ve resmi mühür konulması ile tamam olur.

Tek Tip Gümrük Beyannameleri 8 (sekiz) nüsha düzenlenmektedir.

1. Nüsha: İhracat ve/veya transit işlemlerinde kullanılmaktadır.
İhracat veya transit işlemlerinin yapıldığı gümrük idaresinde saklanmaktadır.
2. Nüsha: İstatistiki amaçla kullanılmaktadır.
İhracat veya transit işlemlerinin yapıldığı gümrük idaresinde saklanmaktadır.
3. Nüsha: İhracatta gümrük idaresince mükellefe verilir.
Kanıtlayıcı nüsha olarak kullanılmaktadır. Talep halinde ihracat beyannamelerinin onaylı fotokopileri ihracatçıya verilmekte veya ilgili kuruluşlara gönderilmektedir.
4. Nüsha: Transit rejiminde kullanılmaktadır.
Çıkış gümrük idaresinde kalacak olan nüshadır.
5. Nüsha: Transit rejiminde kullanılmaktadır.
Varış gümrük idaresince çıkış gümrük idaresine gönderilecek teyid nüshasıdır.
- 6.,7.,8., Nüsha: İthalat işlemlerinde kullanılmaktadır.
İlk nüsha gümrük idaresi nüshası, ikinci nüshası istatistik nüshası ve üçüncü nüshaları da mükellef nüshası olarak kullanılmaktadır.

Gümrük Beyannamesine Kaydedilen Bilgiler

- Gönderen / ihracatçı
- Yükleme belgeleri
- Alıcı
- Mali müşavir / serbest muhasebeci
- Gideceği ülke
- Ticaret yapılan ülke
- Beyan sahibi/temsilcisi
- Çıkış / ihracat ülkesi
- Menşe ülke
- Gideceği ülke
- Çıkıştaki aracın kimliği ve kayıtlı olduğu ülke
- Teslim şekli
- Sınırı geçecek hareketli taşıt aracının kimliği ve kayıtlı olduğu ülke
- Döviz ve toplam fatura bedeli
- Döviz kuru
- Sözleşme türü
- Sınırdaki taşıma şekli
- Dahili taşıma şekli
- Yükleme yeri
- Banka bilgisi
- Çıkış gümrük idaresi
- Eşyanın bulunduğu yer
- Kapların ve eşyanın tanımı
- Türk Gümrük Tarife Cetveli (G.T.İ.P) Numarası
- Menşe ülke kodu
- Brüt ağırlık (kg)
- Net ağırlık
- Manifesto / özet beyan
- Ölçü birimi
- Ek, bilgi, belge ve izinler
- Vergilerin hesaplanması
- Antreponunu tipi ve kodu
- Yer ve tarih

Fatura (Invoice)

Ticari Fatura (Commercial Invoice)

- Fatura, satılan bir malın cinsi, ismi, miktarı, birim satış fiyatı, teslim şekli ve toplam bedeli gibi bilgilerin beyan edildiği, satıcı tarafından alıcıya gönderilen bir hesap belgesidir.
- İhracatçının hazırlayacağı ticari fatura ithalatçı ülkenin mevzuatına uygun olmalıdır.
- İhraç malları hazırlandıktan ve sevkiyat yapılmadan önce düzenlenen ilk belgedir.
- Genellikle bir İngilizce ve bir Türkçe olmak üzere iki nüsha olarak düzenlenen ticari faturaların nüsha adedi taraflar arasındaki anlaşmaya göre değişebilmektedir.
- Ticari faturalar, Maliye Bakanlığı'nın kaşesi ve/veya noter tasdiki ile ihracatçı tarafından düzenlenir.
- Fatura ithalatçı ülkenin isteğine bağlı olarak, ticaret odasınınca onaylanabilmektedir.
- Fatura tasdiki alıcı ülke mevzuatına göre değişmekte olup, halen Ortadoğu ülkelerine yönelik ihracatta ilgili ülke temsilciliğince faturanın tasdiki istenebilmektedir.
- Ayrıca, taşıma esnasında değişikliğe uğrayacak nitelikteki mallar için teslim anındaki kesin durumuna göre tanzim edilecek faturaya kadar geçen zamanda kesilen faturaya ise "geçici" veya "muvakkat" fatura denir.

Ticari Faturada Bulunması Gerekli Bilgiler

- Alıcı ve satıcının unvan ve adresleri
- Tanzim tarihi,
- Malların cinsi/tanımı
- Malların miktarı
- Malların ağırlığı ve ambalaj numaraları,
- Yükleme limanı
- Varış - boşaltma yeri
- Malların birim fiyatı ve toplam bedeli
- Teslim şekli ve ödeme şartları,
- Taşıt aracının türüne bağlı olarak plaka no/vagon no/Gemi adı/uçuş no (biliniyorsa)
- Navlun ve sigorta ile ilgili bilgiler (Alıcı tarafından istenirse)
- Sipariş veya anlaşma sayısı,
- Malın menşei

Yukarıda yer alanlar dışındaki bazı bilgiler de ticari faturalarda bulunabilmektedir.

Proforma Fatura (Proforma Invoice)

Teklif belirten faturaya "proforma", kesin olanına ise "orijinal" fatura denir. Ticaretin başlangıcıdır.

Satıcının alıcıya gönderdiği, satacağı malın ismi, özelliği, miktarı, fiyatı, teslim ve ödeme şekli, sevkiyatın durumunu içeren bir tekliftir.

Proforma fatura hiçbir mali yükümlülük yaratmamaktadır.

Alıcı bu teklif üzerine siparişi verir ve ödeme şekline göre harekete geçerse o zaman, satış artık kesinleşmiş, fatura da kesin satış faturası veya ticari fatura diye adlandırdığımız faturaya dönmüş olacaktır.

Proforma fatura kelimesinin mutlaka bulunması gerekmektedir.

Orijinal Fatura

Satış işleminin gerçekleşmesinden sonra düzenlenen bir faturadır.

Orijinal fatura satış sözleşmesini belgeleyen veya satış sözleşmesinin var olduğunu kesinleştiren bir belgedir.

İthalat veya ihracatta, gümrük işlemlerinin yapılması ve vergilerin hesaplanması için orijinal fatura gerekmektedir.

Genellikle orijinal fatura ihracatçı tarafından banka aracılığı ile ithalatçıya gönderilmektedir.

Navlun Faturası (Freight Invoice)

Navlun, deniz ve/veya iç su yolu ile taşımacılıkta malın taşıma ücretinin ifadesidir. CF veya CIF teslim şekilleri ile satışta, navlun satıcı-ihracatçı tarafından ödenmektedir. Mal ile ilgili satış faturasında, navlun tutarı mal bedeline dahil olarak veya ayrı olarak gösterilebilmektedir. Bu fatura navlun faturası olarak adlandırılmaktadır.

Akreditif, mal bedeli ile birlikte navlun bedelini de içeriyorsa, konşimento ve diğer sevk belgesi üzerinde "navlunu ödenmiştir" kaydının bulunması gerekmektedir. Ancak belirtilmemişse, satıcı firmanın taşıyıcı firmadan navlun faturası olarak ithalatçı firmaya vermesi, ya da tahsil belgeleri arasına navlun faturasını da koyması gerekmektedir.

Navlun faturası malın ithal edildiği ülkede vergiye tabi kıymetinin tespitinde dikkate alınacak kıymet faktörlerinden birini oluşturmaktadır.

Konsolosluk Faturası (Consular Invoice)

Malın gideceği ülkenin konsolosluğu tarafından mal menşei, birim fiyatı ve mal değerinin onaylandığı faturalardır.

Bazı ülkelerin dış ticaret rejimleri, bu ülkelerce ithal edilecek mallar için ithal sırasında gümrük işlemlerine esas teşkil edecek konsolosluk faturasının ibrazını zorunlu görmektedir.

Onay konusu faturalar ithalatçı ülkelerin konsolosluklarından elde edilmektedir.

Fatura tasdiki alıcı ülke mevzuatına göre değişmektedir.

Bu tür bir uygulamanın nedeni, ithalatçı ülkenin düşük faturalarla mal bedellerinin düşük gösterilmek suretiyle vergi kaçaklarını önlemesi veya ithalatçının ihracatçı ile anlaşarak ülkesi dışına döviz kaçırmaması sağlanır.

Tasdikli Fatura (Legalized/Certified Invoice)

İhracatçı firma tarafından yabancı alıcıya kesilmiş olan ticari faturanın ithalatçı ülkelerin konsolosluğuna onaylatılması neticesinde tasdikli fatura elde edilmiş olur.

İhracatçı önce kendi orijinal faturasını düzenler, sonra bağlı bulunduğu meslek odasına (ticaret odasına ve/veya sanayi odasına) giderek hazırladığı Menşe Şahadetnamesini onaylatır. Daha sonra ithalatçı ülkenin Konsolosluğuna orijinal faturası ile menşe Şahadetnamesini ibraz eder ve faturasını bu Konsolosluğa onaylatır.

Bazı Ortadoğu ülkelerine yönelik ihracatta ilgili ülke temsilciliğine faturanın tasdiki istenebilmektedir.

Bu tür bir uygulamada temel amaç, malın ihraç ülkesi menşeli olduğunun belirlenmesidir.

Özel Fatura (İstisna Belgesi)

Yabancılara (veya yabancı ülkede ikamet ettiğini belgeleyen T.C. uyruklu) yapılan satışlarda KDV istisnasının uygulanabilmesi için düzenlenen belgedir.

Satıcı, bağlı bulunduğu vergi dairesine başvurarak "Türkiye'de İkamet Etmeyenlere Döviz Karşılığı Satışlarda KDV İhracat İstisnası İzin Belgesi" (İstisna Belgesi) almaktadır. Yolcu beraberli eşya ihracı istisnası uygulamasında da bu belge geçerli olmaktadır.

Menşe Şahadetnamesi (Certificate of Origin)

- İhracata konu olan malların üretim yerini gösteren belgedir. Bazı ülkeler, menşe şahadetnamelerinin, kendi mahalli konsoloslukları tarafından tasdik edilmesini isteyebilmektedir.
- Ülkemizde ihracatçı ve onun temsilcisi tarafından hazırlanmakta olup, bağlı bulunulan oda tarafından tasdik edilmesi gerekmektedir.
- Gümrük vergilerinin belirlenmesinde kullanılmaktadır.
- Menşenin belirlenip, belgelendirilmesinde kullanılan menşe şahadetnamesi düzenlenmesi zorunlu belgelerden olmayıp, ithalatçı firmanın isteği doğrultusunda hazırlanır.
- Menşe şahadetnameleri, gümrük beyannameleri ekinde gümrük idarelerine ibraz edilir.
- A, B ve C olarak üç nüsha halinde düzenlenen menşe şahadetnamelerinin C Formu ilgili ticaret odasında kalırken diğer iki nüsha ise ihracatçıya verilir.

- Türkiye’de menşe şahadetnamesi (ABC) formu ilgili ticaret, sanayi ve/veya ticaret ve sanayi odalarından temin edilmekte, firmalar tarafından tanzim edilmekte ve yine ilgili odalar tarafından onaylanmaktadır.
- İhracatçının talebi üzerine ihracattan sonra da ilgili odalar tarafından menşe şahadetnamesi düzenlenebilmekte ve onay işlemi yapılabilmektedir.
- Menşe şahadetnamesinin onaylanması sırasında ilgili ticaret odası tarafından ihracata konu malların Türkiye menşeli olduğunu kanıtlayıcı belgelerin ibrazı istenmektedir.
- Ülkeler tercihli ve tercihsiz ticarete farklı menşe kuralları uygulamakta ve bu nedenle farklı ülkeler için farklı menşe belgeleri düzenlenmektedir.

Menşe Şahadetnamelerinde Bulunması Gerekli Bilgiler

- Gönderici,
- Alıcı,
- Malın cinsi, özelliği,
- Ambalaj şekli,
- Koli adedi,
- Kolilerin marka ve numarası,
- Malın net ve brüt ağırlığı,
- Malın ünite fiyatı,
- Malın değeri (FOB, CF, CFR vb.)
- Malın yüklendiği aracın ismi ve hareket tarihi
- Yükleme limanı veya yükleme yeri

Mal Türkiye’de geçirdiği değişiklik dolayısı ile Türk menşeli sayılıyorsa bu özelliklerin belirtilmesi gerekmektedir.

A.TR Dolaşım Belgesi (A.TR Movement Certificate)

Avrupa Birliği ile Türkiye arasında katma protokol hükümleri gereğince, ülkemizden Birliğe üye ülkelere ihrac edilen ve gerekli gümrük muhafiyetinden yararlanılması için tanzim edilen belge A.TR Dolaşım Belgesi’dir.

Bu belge Birliğe üye ülkelere yapılan ihracat için düzenlenmektedir.

AB ile Türkiye arasındaki ticarete A.TR.1 ve A.TR.3 olarak kullanılan dolaşım belgeleri, Gümrük Birliği Anlaşması imzalandıktan sonra sadece A.TR olarak kullanılmaya başlanmıştır.

Avrupa Birliği'ne yapılan ihracatta, Katma Protokol gereğince malların gümrük muafiyetinden yararlanabilmesi için "A.TR Dolaşım Belgesi"nin ihracatçı ülke yetkilileri tarafından düzenlenerek gümrük idarelerince vize edilmesi gerekmektedir.

İhracatçı, bağlı bulunduğu odadan aldığı beş nüsha A.TR Dolaşım Belgesi'ni eksiksiz ve tam olarak doldurmalı ve bağlı bulunduğu odaya;

- Dilekçe,
- Fatura sureti (Maliye Bakanlığı'ndan onaylı kontrol makbuzu veya noter tasdikli ticari fatura)

ekleyerek müracaat etmektedir.

Beş nüsha olarak doldurulan, A.TR Dolaşım Belgesi'nin beyaz renkli nüshalardan biri tasdik işlemi yapan oda tarafından alınır. Gümrük idaresi tarafından vize işlemi gerçekleştirildikten sonra, belgenin yeşil renkte olan ilk nüshası ihracatçıya verilmektedir. Beyaz renkli olan nüshalardan biri gümrük idaresinde kalmakta olup, diğer 2 nüsha da fiili ihracatı takip eden ilk işgünü içinde gümrük idaresince ilgili odaya gönderilmektedir.

A.TR Dolaşım Belgesi bazı durumlarda eşyanın ihracı sonrasında da düzenlenebilmektedir. Bu belge serbest dolaşım belgesidir.

Avrupa Birliği ile gerçekleştirilen Gümrük Birliği sanayi ürünlerini içermektedir. Bununla birlikte, büyük bir çoğunluğunu gıda sanayii ürünlerinin oluşturduğu ve işlenmiş tarım ürünleri olarak nitelendirilen bir grup üründe Gümrük Birliği kapsamında yer almaktadır.

Domates salçası, meyve ve sebze konserveleri, meyve suları, peynir, dondurulmuş ve kurutulmuş her türlü gıda maddeleri, et ürünleri Topluluk tarafından tarım ürünü olarak değerlendirildiğinden, söz konusu ürünler Gümrük Birliği'ne dahil olmamaktadır. Bu ürünlerin ticaretinde, tercihli rejimden yararlanılabilmesi için menşe statüsünü belirlemek üzere EUR.1 Dolaşım Sertifikası düzenlenmesi gerekmektedir.

EUR.1 Dolaşım Sertifikası (EUR.1 Movement Certificate)

EFTA ülkelerine, Avrupa Birliği ile demir çelik ürünlerinde (AKÇT ürünleri), Türkiye'nin serbest ticaret anlaşmaları imzaladığı ülkelere yapılan ihracatlarda ve Avrupa Birliği'ne yönelik tarım ürünleri ihracatında düzenlenen belgedir.

Gümrük indiriminden yararlanılmasını sağlayan ve bağlı bulunulan Oda'dan temin edilebilen bu belge, Odaca onaylandıktan sonra vizesi yapılmak üzere gümrük müdürlüğüne ibraz edilir.

İhracatçı, bu belgeyi bağlı oldukları odalardan (Türkiye ticaret, sanayi, deniz ticaret odaları ve ticaret borsaları) alır. Odalar tarafından tasdiklenmekte ve gümrük idarelerince vize edilmesi gerekmektedir.

EUR.1 Dolaşım Sertifikası beş nüsha olarak doldurulmaktadır. İlk nüshası meneviş renkli olup, asıl nüshadır. Diğer dört nüsha ise beyaz renklidir.

Bu belgenin temininde başvuru ve onay mercii ihracatçının bağlı bulunduğu odadır. İhracatçı, bağlı bulunduğu odadan aldığı beş nüsha EUR.1 Dolaşım Belgesini eksiksiz ve tam olarak doldurmalı ve bağlı bulunduğu odaya;

- Dilekçe,
- Fatura sureti (Maliye Bakanlığı'ndan onaylı kontrol makbuzu veya noter tasdikli ticari fatura)

ekleyerek müracaat etmektedir.

Beyaz renkli nüshalardan biri tasdik işlemini yapan oda tarafından alıkonulur. EUR.1 Dolaşım Belgesi'nin gümrük idaresince vize edilmesinden sonra meneviş renkli asıl nüsha ihracatçıya verilir. Beyaz renkli nüshalardan biri gümrük idaresinde alıkonulmakta olup, diğer iki nüsha ilgili odaya gönderilir.

EUR.1 Dolaşım Sertifikası bazı durumlarda istisnai olarak ait oldukları ürünlerin ihracından sonrada düzenlenebilmektedir.

Bu belge menşe ispat belgesidir.

Armonize Sistem Nomanklatürü esas alınarak Türk Gümrük Giriş Tarife Cetvelinde (T) kısaltması bulunan eşya tarım ürünü listesi kapsamına dahil ürünü göstermektedir. Bu eşyanın Avrupa Birliği ülkelerine ihracında EUR.1 Dolaşım Sertifikası düzenlenmektedir.

Türkiye ile Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğunu (CECA) kuran anlaşmanın yetki alanına giren ve Türk Gümrük Giriş Tarife Cetvelinde yanında (CECA) kısaltması yer alan eşyanın Avrupa Birliği ülkelerine ihracında EUR.1 Dolaşım Sertifikası düzenlenmektedir.

Tedarikçi Beyanı (Suppliers' Declaration)

A.TR dolaşım belgesi ile birlikte kullanılan ve Türkiye ile Topluluk arasında ticarete konu Pan-Avrupa Menşe Kümülasyonu kapsamı eşyanın menşesini gösteren belgedir.

Türkiye ve Avrupa topluluğu arasında serbest dolaşımda bulunan ve Pan-Avrupa Menşe Kümülasyonu Sistemi'ne dahil ülkelerden biri menşeli eşyanın tercihli menşe statüsü tedarikçi beyanı ile kanıtlanmaktadır.

Türkiye'den topluluğa veya topluluktan Türkiye'ye sevk edilen Pan-Avrupa Menşe Kümülasyonu Sistemi'ne dahil ülkelerden biri menşeli eşyanın, aynı halde veya işlendikten sonra yine Pan-Avrupa Menşe Kümülasyonu Sistemine dahil ülkelerden birine ihraç edilmesi sırasında, tercihli muameleden yararlanabilmek amacıyla menşe ispat belgesi düzenlenmesi talebinde bulunulduğunda, menşei kanıtlayıcı belge olarak tedarikçi beyanı kullanılmaktadır.

Tedarikçi beyanı, söz konusu eşyanın ilgili tercihli menşe kurallarını sağladığını ve beyan sahibinin bu beyanı destekleyici her türlü kanıtı ibraz etmeye hazır olduğunu göstermektedir.

Türkiye ve Avrupa topluluğu arasında ticarete konu olacak eşyanın ihracatçısı, alıcının talebi üzerine, tedarik ettiği, işlediği veya ürettiği eşyanın tercihli menşe statüsünü kanıtlamak üzere, ihracat sırasında veya sonrasında bir tedarikçi beyanı düzenlemekte ve alıcıya göndermektedir.

Düzenlenebilmesi için; Türkiye ve Avrupa topluluğu arasında ticarete konu olacak eşyanın ihracatçısı, alıcının talebi üzerine, tedarik ettiği, işlediği veya ürettiği eşyanın tercihli menşe statüsünü kanıtlamak üzere, ihracat sırasında veya sonrasında bir tedarikçi beyanı düzenlemekte ve alıcıya göndermektedir.

Her tedarikçi, ticarete konu olan eşyasının tercihli menşe statüsünü beyan ederken, kendi tedarikçilerinden aldığı beyanlara dayanabilir.

Bir tedarikçi beyanı, EUR.1 Dolaşım Sertifikası, fatura beyanı veya diğer menşe kanıtlayıcı belge ve bilgilere de dayandırılabilir.

Uluslararası Orijin ve Bitki Sağlık Sertifikası (Phytosanitary Certificate)

Bitki ve bitkisel ürün ihracatçısının, ihraç edeceği ürünlerde hastalık ve zararlı maddelerden arınmış olduğunu gösteren "Bitki Sağlık Sertifikası" adlı belgeyi temin etmesi gerekmektedir. Söz konusu belge, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Tarım İl Müdürlükleri Bitki Koruma Şubeleri'nden temin edilmektedir. Bu uygulamanın uluslararası geçerliliği olması nedeniyle Bitki Sağlık Sertifikası önemli bir belgedir. Bu belgenin ihracat sırasında gümrük idarelerine ibrazı zorunludur.

Bitki Sağlık Sertifikasını Temin Etmek İçin İzlenecek Prosedür;

Yaş meyve ve sebzelerin kontrolünün yapılabilmesi için öncelikle ihracatçının, üyesi olduğu İhracatçı Birliğinin bu amaçla açtığı hesaba "Teknik Yardım Ücreti" yatırması gerekmektedir. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Tarım İl Müdürlüğü Bitki Koruma Şube Müdürlüğü'nden temin edebileceği Zirai Karantina Servisi Bitki İhraç Dilekçesini doldurduktan sonra Tarım İl Müdürlüğü'nden havale almaktadır. Bitki Koruma Şube Müdürlüğü'ne başvuruda bulunduktan sonra, ihraç konusu ürünün yüklendiği yerde kontrolör tarafından hijyenik kontrolü yapılmaktadır. Kontrolör Bitki Sağlık Sertifikası'nı tanzim ederek imzalamaktadır.

Ortadoğu ve Körfez ülkeleri, bu belgenin ayrıca Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü, Dışişleri Bakanlığı ve kendi Büyükelçilikleri tarafından da tasdiklenmesini istemektedir.

Alıcı ülkelerin istekleri doğrultusunda laboratuvar analiz raporları da bu belgeye eklenmektedir.

Sertifikalar, yaş meyve sebze için 10 gün, kuru meyveler için 20 gün, hububat ve bakliyat için de 20 gün süreyle geçerlidir. Tarım ürünleri daha önce muayene edilmiş olsalar bile, ihraç anına kadar her zaman ve her yerde yeniden muayene edilebilmektedir.

Bakanlık tarafından yapılan ihracat kontrollerinde, alıcı ülke talepleri göz önünde bulundurulmaktadır.

Yaş meyve ve sebzeler için alıcı ülke tarafından Bitki Sağlık Sertifikası dışında aflatoksin, pestisit vb. analizler istenildiği takdirde, ihracatçı firmaların İl Müdürlüğü Kontrol Şube Müdürlüğü'ne müracaat etmeleri gerekmektedir.

Hayvan İhracına İlişkin Sağlık Raporu (Health Certificate For Animal Export)

İhracatçıların canlı hayvan, hayvansal maddeler ve deniz ürünleri ihracatında, bu ürünlerin insan ve hayvanlara geçebilen hastalıklardan temiz olduğunu gösterir "Sağlık Sertifikaları" nı temin etmeleri gerekmektedir.

Canlı hayvan, hayvansal maddeler ve deniz ürünleri ihracatında yedi ayrı sağlık sertifikası bulunmakta olup, her biri için de yetkili kurum Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Tarım İl Müdürlükleri'dir. İhracatçı, bir dilekçe, teknik yardım ücretinin yatırıldığına dair makbuz ve yurtiçi sevk raporu ile Koruma Kontrol Genel Müdürlüğü'ne bağlı ihracatla yetkili Tarım İl Müdürlükleri'ne müracaat etmesiyle işlemi başlatmaktadır.

Et Süt ve Kuru Meyveler Dışında Gıda ve Gıda Ambalaj Maddelerinin İhracatında Gıda Güvenliği/ Sağlık Sertifikası (Food Safety/Health Certificate)

Et, süt ve kuru meyveler dışında gıda ve gıda katkı maddeleri ile gıda ambalaj materyallerinin ihracatında sertifika düzenlenmesi ve onaylanması amacıyla yapılacak kontrollerdir.

Onay işlemleri, Tarım İl Müdürlükleri tarafından yapılacaktır.

Sertifika işlemleri için gerekli belgeler bir asıl bir suret olmak üzere 2 takım olarak hazırlanacaktır. Bu sayı ihracatçı talebi üzerine artırılabilir.

İhracat kontrolü, alıcı ülke talepleri doğrultusunda ihracatçının veya temsilcisinin sertifikada yer alacak bilgi ve belgeleri içeren formu doldurarak ürünün denetlenmesini isteyen bir beyanname vermesi üzerine en seri şekilde üretim yeri, depo veya antrepodan ihracatçı veya temsilcisinin de hazır bulunması suretiyle yapılmaktadır.

Tarım ve Köy İşleri Bakanlığın'dan üretim izin belgesi almış ürünler için alıcı ülke tarafından herhangi bir kriter istenilmediği takdirde ürüne ilişkin analiz raporuna gerek kalmadan sağlık sertifikası tanzim edilerek ihracatçı firmaya verilmektedir.

Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı'na üretim izni başvurusunda bulunarak işlemleri devam eden ve yıllık yurtiçi gıda denetim programına göre denetim sonuçları olumlu çıkan işyerlerinde üretilen ürünler için alıcı ülke tarafından herhangi bir kriter istenilmediği takdirde sertifika tanzim edilerek ihracatçı firmaya verilmektedir.

Tarım ve Köy İşleri Bakanlığın'dan üretim izni alınmamış ve henüz üretim izni için başvurulmamış ürünler için alıcı ülke tarafından herhangi bir kriter istenmediği takdirde ürünler yerinde muayene edilip üretim koşulları da dikkate alınarak uygun görüldüğünde sertifika düzenlenmektedir. Ancak muayene sonucunda şüpheli görülen durumlarda numune alınıp analiz yapıldıktan sonra sonuçları uygun ise sertifika hazırlanmaktadır.

Ayrıca sağlık sertifikası hazırlanma aşamasında Bakanlığımız tarafından ihraç edilecek ürünlere ait bir analiz istendiği takdirde firmaya gidilip örnekler alınmakta gerekli evraklar ve işlemler hazırlanarak laboratuvara bırakılmakta ve analiz cevapları olumlu olduğu oranda düzenlenmektedir.

Yurt dışından ithal edilmiş ürünlerin ihracatı durumunda ithalatındaki gerekli evraklar istenmekte kontrol belgesi ve gümrük giriş beyannamesi incelenerek sağlık sertifikası düzenlenmektedir.

İhracat ve ithalatta gıda maddeleri ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemelerin gıda güvenliği ve kalitesi yönünden denetim esaslarını oluşturmaya Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı yetkilidir. Ancak, ihraç edilmek üzere üretildiğinin önceden ilgili mercilere bildirilmiş olması ve/veya ihraç edilecek ülke tarafından talepte bulunulduğunun ihracatçı tarafından beyan edilmesi halinde gıda kodeksine uygunluk aranmaz.

Süt ve Et ürünleri İçin Sağlık Sertifikaları Düzenlenmesi (AB Harici Ülkeler)

2000/6 sayılı Türk Gıda Kodeksi Çiğ süt ve Isıl işlem görmüş içme sütleri tebliğine uygun ve 2000/5 sayılı Türk Gıda Kodeksi Taze Et, Hazırlanmış Et ve Hazırlanmış Et Karışımları Tebliği ile 2000/4 sayılı Türk Gıda Kodeksi Et ürünleri tebliğine uygun olarak üretilerek üretim izin belgesi almış ürünler için alıcı ülke tarafından herhangi bir kriter istenilmediği takdirde ürüne ilişkin analiz raporuna gerek kalmadan süt ürünleri ve et ürünleri sağlık sertifikası tanzim edilerek ihracatçı firmaya verilmektedir.

Gıda siciline kaydolmuş ve sicil numarası almış tesisler tarafından üretilen üretim izin başvurusunda bulunarak işlemleri devam eden veya gıda siciline kayıt olmuş ve sicil numarası almış tesisler tarafından üretilen üretim izni alınmamış ve henüz üretim izni için başvurulmamış ürünler için alıcı ülke tarafından herhangi bir kriter istenmediği takdirde ürünler yerinde muayene edilip, üretim koşulları da dikkate alınarak uygun görüldüğünde sağlık sertifikası düzenlenmektedir.

AB Komisyonununun 2002/80/EC Sayılı Kararı İle Ülkemiz Çıkışlı İncir, Yerfıstığı, Fındık, Antepfıstığı Gibi Ürünlere Hazırlanan Sağlık Sertifikası

Bu kapsamındaki ürünler, Avrupa Birliğine yapılacak ihracatlarında; Sağlık Sertifikası ve Numune Alma ve Analiz Sonuçları Raporunu beraber taşımak zorundadır. Bu dökümanlar tamamlanmadığı ve Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı İl Müdürlükleri ilgili Kontrol Şube Müdürünce imzalanmadığı ve doğrulanmadığı takdirde ihracat gerçekleşmeyecektir.

Tarım İl Müdürlüğüne incir, yerfıstığı, fındık, antepfıstığı gibi ürünleri ihraç etmek için müracat eden ihracatçı firmaya uğranılarak inkremental ağırlık yöntemine göre örnekler alınıp Müdürlüğe getirilerek öğütülmekte ve ürünler mühürlenerek laboratuara analize gönderilmektedir.

Doğa Mantarı İhracatında Hazırlanan Annex II Sertifikası

Avrupa Birliği ülkelerince, ihracatçı firmalarımızdan özellikle yaş doğa mantarı için radyasyon belgesi istenmektedir. Söz konusu belgelerin ithalatçı ülkelerce talep edilmesi halinde, ihracatçı firmalar, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu'nun, Ankara Nükleer Araştırma ve Eğitim Merkezi veya Çekmece Nükleer Araştırma ve Eğitim Merkezi'ne başvurarak söz konusu belgeleri temin etmektedirler.

Çekirdeksiz Kuru Üzüm Analiz Belgesi

Kanada, ABD ve Avustralya'ya çekirdeksiz kuru üzüm ihraç edecek firmaların İzmir Hıfzıssıhha Enstitüsü, İzmir Tarım İl Müdürlüğü ile Ege Üniversitesi İlaç Geliştirme ve Farmakokinetik Araştırma ve Uygulama Merkezi Laboratuvarı'nın (ARGEFAR) birinden

kurşun kalıntısı ve pestisite yönelik analiz raporu alma zorunluluğu bulunmakta olup, numune alınması işlemleri Dış Ticaret Müsteşarlığı Bölge Müdürlüklerine bağlı Dış Ticarete Standardizasyon Grup Başkanlıklarınca yapılmaktadır.

Doğal Arı Balı Analiz Belgesi

Doğal Arı Balı Analiz Belgesi, bal ihracat ve ithalat aşamalarında gümrüklerde aranılan zorunlu belgeler arasında olup, uygulamanın amacı sahte ve tağşişli balların ihraç ve ithal edilmesinin engellenmesidir. Numune alınması işlemleri Dış Ticaret Müsteşarlığı Bölge Müdürlüklerine bağlı Dış Ticarete Standardizasyon Denetmenleri Grup Başkanlıklarınca yapılmaktadır.

Kontrol Belgesi (Contformity Certificate)

Dış Ticarete Teknik Düzenlemeler ve Standardizasyon Yönetmeliği ekinde yer alan tarım ürünleri, ihracatta zorunlu kalite denetimine tabidir. Bu uygulamanın amacı, geleneksel tarım ürünlerimizin dış ülkelerdeki itibarını muhafaza etmek ve istikrarlı pazarlar yaratmaktır. Söz konusu maddelerin ihracatında, ihracatçı firmalar, Dış Ticaret Müsteşarlığı Bölge Müdürlüklerine bağlı Dış Ticarete Standardizasyon Denetmenleri Grup Başkanlığına müracaat etmektedirler. Yapılan kontroller sonucunda, mal, standardına uygun bulunduğu takdirde, gümrüklere ibraz edilmek üzere, Dış Ticarete Standardizasyon Denetmenleri Grup Başkanlığı tarafından, ihracatçıya "Kontrol Belgesi" verilmektedir. Taze meyve ve sebze ihracatı yapan firmalarımız, Dış Ticarete Standardizasyon Denetmenlerince düzenlenen Kontrol Belgelerini Avrupa Birliği üyesi ülkelerin gümrüklerine ibraz ettikleri takdirde, belge kapsamı taze meyve ve sebze ihracat partilerinin Avrupa Birliği ülkelerine denetlenmeden girmesini sağlayabilmektedirler.

Yurt dışında iş yapan müteahhitler işçilerinin ihtiyacı olan zorunlu standart kapsamı malların ihracı kontrollerden muaf tutulmaktadır. Ayrıca, hariçte işleme yoluyla yapılacak ihracat ile Bedelsiz İhracat Tebliği kapsamında yapılan ihracatta da Kontrol Belgesi aranmamaktadır.

Ticari Kalite Denetim Yeterlik Belgesi

Ticari Kalite Denetim Yeterlilik Belgesi, Dış Ticaret Müsteşarlığı Bölge Müdürlüklerine bağlı Dış Ticarete Standardizasyon Denetmenlerince tarım ürünleri ihracatında parti bazında yapılan denetimlerden muafiyet getirilerek bürokrasinin azaltılması amaçlanmaktadır. Ayrıca ihracatçılarımızın oto kontrole yöneltilmesi suretiyle kalite bilincinin yaygınlaştırılması düşünülmektedir. Belge almak isteyen firmanın başvurusu üretim tesisinin bulunduğu ilin bağlı olduğu Dış Ticaret Müsteşarlığı Bölge Müdürlüğüne yapılmaktadır. Belge sahibi imalatçı-ihracatçıların veya bu imalatçı-ihracatçılardan ihraç kaydıyla mal temin eden ihracatçıların yapacakları ihracatta imalatçı-ihracatçıların sorumlu denetçilerince düzenlenen Denetim Beyanı ve Belgesi'nin gümrük idarelerine ibraz edilmesi halinde Kontrol Belgesi aranmamaktadır.

Gözetim Belgesi - İmalatçının Analiz Belgesi (Inspection Certificate - Manufacturer's Analysis Certificate)

Gönderilen malın ithalatçının siparişine uygun olup olmadığını araştıran bir gözetim şirketinin hazırlamış olduğu bir belgedir. Bir başka ifade ile ticarete konu olan bir malın alıcıya tesliminin satış sözleşmesinde öngörülen miktar, kalite, ambalajlama, etiketleme, yükleme, taşıma, teslim zamanı gibi koşullara uygun olarak gerçekleştirildiğinin bir

“Gözetim Şirketi” aracılığı ile alıcı ve satıcı tarafından tespit ettirilmesi olup, düzenlenen belgeye “Gözetim Belgesi” denir.

Kimyevi maddeler, boya, çimento, asit analiz gerektiren malların nem oranı, erime derecesi ve bu malların formüllerini oluşturan element ya da bileşiklerin ad ve oranlarını gösteren belgedir. İmalatçı firma tarafından bir beyan şeklinde ya da bağımsız laboratuvarlar tarafından düzenlenebilmektedir.

Borsa Tescil Beyannamesi

Tarım ürünleri ihracatında gümrüğe sunulması gereken belgelerden biri de Borsa Tescil Beyannamesi'dir.

Zirai ürünlerin kayıt altına alınması amacıyla vergi kayıp ve kaçaklarının önlenmesini sağlamak üzere ve bürokratik işlemlerin azaltılması, borsaların geliştirilmesi için zirai ürün gümrük çıkış işlemlerinde ihracatçıdan istenmektedir.

Borsa Tescil Beyannamesi, ticaret borsalarının 13 Temmuz 1995 tarih ve 22342 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan kotasyon listelerinde bulunan zirai ürünlerin ihracında talep edilmektedir.

İlgili ticaret borsasından temin edilen Borsa Tescil Beyannamesi ihracatçı tarafından 3 nüsha olarak doldurulur ve borsaya onaylatılmaktadır.

1. Nüsha (beyaz) : Borsada kalır.
2. Nüsha (yeşil) : İhraç faturasına iliştilererek ilgili gümrüğe ibraz edilir.
3. Nüsha (sarı) : İhracatçıda kalır.

Borsa Tescil Beyannamesinin Alınabilmesi İçin Gerekli Belgeler

- İhraç edilecek malın faturasının aslı,
- Alım faturası veya müstahsil makbuzlarının aslı,
- Stopaj vergisinin yatırıldığına dair makbuzun aslı,
- Gerekli belgelerin eksiksiz ibrazı halinde Borsa Tescil Beyannamesi talebi takiben verilmektedir.

Orman/Tekel Nakliye Tezkeresi

Orman ürünlerinin ihracı için istihsal yerinden, tekele tabi eşyada ise bu idarece tanzim olunarak verilen belgelerdir.

FSC (Forest Stewardship Council - Orman Koruma Konseyi) Sertifikası

Kereste ve kerestenin kullanıldığı mobilyaların uluslararası ticareti üzerinde çok fazla durulmakta olup; bu ürünlerin ithalatında yasal bir engel yoktur. Ancak tüketicilerin yok olmakta olan orman alanlarından getirilen ağaçlardan yapılmış ürünleri almamaları

yönünde yönlendirme vardır. Sertifikalı kereste kullanımı yaygınlaşmaktadır. Bu sertifika ise “Forest Stewardship Council (FSC)” tarafından verilmektedir.

Sertifikalı üretimde üretim her aşamada denetlenmekte, ormandan ağacın kesilmesinden (ağacın nereden ve nasıl sağlandığı gibi) nihai ürüne (üretimde çevreyi kirlletici artıkların nasıl işleme tabi tutulduğu gibi) kadar bütün üretim aşamaları izlenmektedir.

CITES Belgesi

Nesli tehlike altında olan Yabani hayvan ve Bitki türlerinin ihracatında CITES belgesinin gümrük beyannamelerinin tescili aşamasında beyannamelere eklenmesi gerekir.

Helal Belgesi (Halal Certificate)

İslam ülkelerinin et ithalatında talep ettikleri, hayvan kesimlerin islami kurallara uygun olduğunu ispatlayan belgedir.

Koşer Sertifikası (Kosher Certificate)

Ürünlerinin Musevi kurallarına göre hazırlandığını göstermekte olup; kalite, hijyen ve güveni simgelemektedir. İsrail’e ihraç edilecek gıda ürünlerinde Musevi dinine uygunluğu belgeleyen “koşer sertifikaları” aranmaktadır.

Bu sertifika Musevi dini mensuplarının yoğun olarak yaşadıkları ülkelere ihracatta da önemli bir unsur olarak görülmektedir. Ürünlerin yöneldiği İsrail pazarlarındaki dindarlık durumuna göre kurallar katılaşabilmektedir.

Bazı ürünler için ülkemizdeki Hahambaşılıklı verilen sertifika yeterli olmakla birlikte, dinen kritik konumda olan (özellikle et-süt ve mamulleri) ürünlere İsrail’deki din otoritelerinin yerinde çalışma yaparak caizlik kazandırması gerekmektedir.

Gıda ürünlerinin dışında, Koşer Sertifikası şartının, yaygın olmamakla birlikte, bazı temizlik-hijyen ürünlerinde, tekstil ürünlerinde ve elektrikli ev aletlerinde de arandığı durumlara rastlanmaktadır.

Radyasyon Analiz Belgesi / Sarı Belgesi (Radiation Certificate)

Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından ihracatçı firmaların talebi üzerine düzenlenen Radyasyondan Ari Belgesi (Sarı Belgesi) ve/veya Radyasyon Analiz Belgesi ülkemizde zorunlu uygulamada değildir. Ancak, Avrupa Birliği’nin 737/90 sayılı mevzuatı çerçevesinde, ihracat yapılan ülkenin mevzuatı nedeniyle (talep etmesi halinde) Radyasyondan Ari Belgesi (Sarı Belgesi) ve/veya Radyasyon Analiz Belgesi ihracatçı firmalarımızca Türkiye Atom Enerjisi Kurumu’nun ilgili birimlerinden ithalatçı ülke makamlarına sunulmak üzere temin edilmektedir.

Nükleer ve Nükleer Çift Kullanımlı Eşyaların İhracatında İzne Esas Olacak Belge

Nükleer silahların yayılmasının önlenmesi amacıyla nükleer madde, nükleer alanda kullanılan malzeme, ekipman ve ilgili teknoloji ile nükleer çift kullanımlı malzeme, ekipman ve ilgili teknolojinin ihracatında “İzne Esas Olacak Belge”dir.

Analiz Raporu Gerektiren Ürünler - Ekspertiz Raporu (Expertise Report)

İhrac veya ithal mallarının fiyat, miktar, kalite, bileşim katkı oranı, ticari teamül gibi hususlarında gümrük idarelerince tereddüde düşülen durumlarda, analiz belgesi hazırlanması gerekmektedir.

Gümrük Kanunu ve buna bağlı diğer mevzuatlarda hangi kurum ve kuruluşların vereceği ekspertiz raporuna itibar edileceği belirtilmiştir. Ekspertiz raporları ticaret ve sanayi odaları tarafından verilmektedir.

Halı Ekspertiz Raporu

Eski Eserler Mevzuatı uyarınca, eski eser niteliği taşıyan malların ihracı yasaktır.

Ülkemizden ihraç edilen el halılarının eski eser niteliğinde olup olmadığını belirlemek için ilgili mal, ihracatçının bağlı bulunduğu oda tarafından ekspertiz işlemine tabi tutulmaktadır. Bu işleme başlamak için bir dilekçe ile ticaret ve/veya sanayi odasına başvurulmaktadır.

Oda tarafından ekspertize tabi tutulan halıların eski olduğunun saptanması halinde, Türk İslam Eserleri Müzesi'nce ikinci bir ekspertiz işleminden geçirilir.

Halıların eski eser olmadığını gösteren rapora istinaden oda tarafından ilk raporda yer alan hususlar da belirtilerek gümrük idarelerine ibraz edilmek üzere rapor sureti ihracatçıya verilmektedir.

Hediyelik Eşya İhracatında Ekspertiz Raporu

Ülkemizden ihraç edilen bakırdan ve pirinçten mamul hediyelik eşyaların ihracı, Eski Eserler Kanunu gereğince ilgili müze eksperlerince ekspertize tabi tutulmakta ve bunun sonucuna göre düzenlenen rapora göre gümrük idarelerince ihracına izin verilmektedir.

Bu tür bir malı ihraç edecek kişilerin, bağlı bulunduğu odaya bir dilekçe ile başvurmaları gerekmektedir.

Lületaşı İhracatında Ekspertiz Raporu

Ham lületaşının yurtdışına gönderilmesini önlemek amacıyla, ihraç edilecek lületaşı mamulleri ekspertize tabi tutulmaktadır.

Ekspertiz işlemi için ihracatçı, bağlı bulunduğu odaya fatura ve ilgili form ile başvurmaktadır. Ekspertiz komitesi nezaretinde lületaşı mamulleri, ileri derecede işlem görmüş olması ve "Türk Elişi Sanatının" estetiğinden yoksun bulunmaması gibi hususlar dikkate alınarak incelenmektedir. İncelendikten sonra ambalajlanan mamuller, bölge ticaret ve sanayi müdürlüğü ve oda tarafından mühürlenerek, gümrük idarelerine teslim edilmek üzere tanzim edilen bir rapor ile birlikte ihracatçıya verilmektedir.

Bu belgeleri bizzat ihracatçılar düzenleyip onaylayacakları gibi alıcının ismini vereceği bir merci tarafından da düzenlenebilir. Günümüzdeki en tipik örnekler İsrail karşısında Arap ülkelerinin tutumundan kaynaklanmaktadır.

ATA Karnesi (ATA Carnet)

ATA karneleri uluslararası Geçici İthalat Sözleşmesi (kısaca İstanbul Sözleşmesi) ve ekleri kapsamında, taraf ülkeler arasında, başka herhangi bir belgeye gerek duyulmaksızın, eşyanın geçici olarak ithalat ve ihracatını sağlayan gümrük belgesidir.

Bir başka ifade ile milletlerarası ticari ve kültürel faaliyetlerin artırılması için eşyaların geçici olarak vergiden muaf ithal edilmesini temin etmek amacıyla düzenlenen karnedir.

ATA karnesi ile gelen tüm eşya için ithalat işlemi sırasında, ne gümrüklerce ne de ithalatçı tarafından başka bir işlem yapılması gerekmemektedir.

ATA karnesi ile gelen eşyanın gerek ithalatında, gerekse yeniden ihracında gümrüklerden geçiş süresinin kısaltılması sağlanmaktadır.

ATA karnesinin geçerlilik süresi bir yıldır.

ATA karnesi kullanmak isteyen kişi veya kuruluşların, yurtdışına götürülecek eşyanın çeki listesini eklediği dilekçesi ile birlikte, karne dağıtımı konusunda yetkili odalara müracaat etmeleri gerekmektedir.

ATA karnesi kullanmak isteyen kişi veya kuruluşların, taşınacak eşya için gereken teminatı odaya vermesi durumunda ATA karnesini alabilmektedir.

ATA Sözleşmesine Üye Ülkeler

Almanya, Amerika Birleşik Devletleri, Andorra, Avusturalya, Avusturya, Belçika/Lüksemburg, Beyaz Rusya, Bulgaristan, Cebelitarık, Cezayir, Çek Cumhuriyeti, Çin, Danimarka, Estonya, Fas, Fransa, Finlandiya, Fildişi Sahili, Güney Afrika Cumhuriyeti, Hırvatistan, Hindistan, Hollanda, Hong Kong, İngiltere, İspanya, İsrail, İsveç, İsviçre, İrlanda, İtalya, İzlanda, Japonya, Kanada, Kıbrıs, Kore, Letonya, Litvanya, Lübnan, Macaristan, Makedonya, Malezya, Malta, Mauritius, Moğolistan, Norveç, Polonya, Portekiz, Romanya, Rusya Federasyonu, Senegal, Sırbistan, Singapur, Slovak Cumhuriyeti, Slovenya, Sri Lanka, Tayland, Tayvan, Tunus, Türkiye, Yeni Zelanda, Yunanistan.

Boykot/Kara Liste Sertifikası (Boycot/Black List Certificate)

Birbiri ile savaş halinde bulunan veya siyasi ilişkileri kesilmiş ya da zedelenmiş ülkeler, birbirlerini kara listeye aldıklarından dış ticaret ilişkilerinde ticaret partnerlerinin kendi kara listeleri ile hiçbir ilgisi olmadığının beyan ve onaylanmasını istemektedir.

Bu tür belgeler, malın belirli bir ülke menşeli olmadığını, ticari tarafların kara liste, boykot kapsamında olmadıklarını, ihracatçının boykot kapsamı bir ülke ile ticari ilişkisi bulunmadığını, malın boykot kapsamı (ismi verilen) bir ülkenin karasularında, hava sahasından geçemeyeceğini, taşıma aracının o ülkenin bandırasını taşımadığını, gemi kaptanının o ülkenin uyruğunda olmadığını ve buna benzer hususları beyan etmektedir.

Sigorta Belgeleri (Insurance Documents)

Sigorta belgeleri, sigortayı yapan sigorta şirketi veya sigorta komisyoncusu tarafından düzenlenip sigortayı yaptıran kişiye (ihracatçıya veya ithalatçıya) verilen belgelerdir.

Sigorta Poliçesi (Insurance Policy)

Sigorta poliçesi, sigorta akdinin belgesidir ve sigortacı tarafından imzalanıp, sigorta ettirene verilen ve her iki tarafın hak ve borçlarını gösteren bir vesikadır. Malların sevki esnasında kaybolması veya tahribi risklerini teminat altına almaktadır.

Nama, emre veya hamiline yazılı şekilde düzenlenebilir. Genel olarak, sigortacının ve sigorta ettirenin ve varsa sigortadan yararlanan kimsenin adı, soyadı veya ticaret ünvanı ve ikametgahları, sigortanın konusu, sigortacının üstüne aldığı rizikolarla, bunların başlayacağı ve son bulacağı zaman, taşıyanın adı soyadı gibi bilgileri içermektedir.

Denizyolu ile nakliye sigortasının maliyeti dünyanın pek çok yerinde nispeten makul düzeyde olup, gönderilen malın değerinin çok az bir bölümünü içermektedir.

Gönderilen ürünün tamamı veya bir kısmı ciddi zarar görebilir, hatta firma için çok zararlı olabilir. Pek çok durumda taşıyıcının sorumluluğunun nakliye koşulları ile sınırlıdır.

Sigorta Sertifikası (Insurance Certificate)

Bir defadan fazla yüklemesi olan ihracatçı veya ithalatçıların kesin sigorta öncesi hazırladıkları belgedir.

Spesifikasyon Belgesi (Certificate of Specification)

Malların uluslararası standartlarının ayırımını yapan ve imalatçı firmanın TS veya ISO Belgesine bağlı olarak düzenlediği belgedir.

Konşimento, Taşıma Belgeleri (Bill of Lading, Transport Documents)

Konşimento emtiayı temsil eden kıymetli evraktır. Malların sevkinin yapan nakliyat firması tarafından düzenlenir. Sevki tevsik eden en önemli belgedir.

Tren, uçak veya gemi ile yapılan taşımacılıkta kullanılan bir taşıma belgesi olup, malların ihracatçının ülkesindeki belli bir yerden alınıp ithalatçıya teslimini taahhüt eden, buna istinaden taşıtan ile taşıyan arasında düzenlenen bir taşıma sözleşmesidir, malların teslim alınmasını gösterir bir teslim makbuzudur

Deniz ve nehir taşımacılığında kullanılan konşimentolar kıymetli evrak sayılıp ciro edilebilir. Diğer konşimentolar ise ciro edilemez.

Yükleme konşimentosu, tesellüm konşimentosu, üst üste taşıma konşimentosu, klozlu konşimento, sevkiyatçı konşimentosu, konteynır konşimentosudur.

Uluslararası ticarete özel durumlar dışında sıklıkla kullanılan yükleme konşimentosudur. Ayrıca, konşimentolarda yazılı malların kısım kısım çekilebilmelerini sağlamak üzere hazırlanan teslim emirleri vardır ki, bunlara da "ordino" adı verilmektedir.

Konşimento'da Bulunması Gereken Zorunlu Unsurlar

- Düzenleyen kimsenin imzası (Taşıyan veya onun yetkili kıldığı kişi)
- Taşıyanın adı ve soyadı veya ticaret ünvanı

- Taşınan malın cinsi, ölçüsü, markası, ve diğer özelliklerine ait bilgiler
- Tanzim tarihi ve yeri
- Kaç nüsha olarak düzenlendiği

Zorunlu olmasa da konşimentoda bulunması önemli olabilecek unsurlar ise şunlardır;

- Kaptanın adı
- Yükletenin adı
- Gönderilenin adı
- Geminin adı ve uyuşu
- Yükleme limanı
- Boşaltma limanı
- Navlun
- Diğer kayıtlar

Konşimento genelde deniz taşımacılığında kullanılmaktadır. Hava taşımacılığında ise aynı anlamda ve benzer bilgileri içeren konşimentolar kullanılmakta olup, kara taşımacılığında ise "Yük Senedi" kullanılmaktadır.

Taşıma Belgeleri

Deniz Konşimentosu (Marine bill of lading, Ocean bill of lading, Bill of lading)

Taşıtanın isteği üzerine taşıyıcı veya gemi acentası tarafından düzenlenip taşıtana verilen, malın yüklendiğini ve belirlenen şekilde taşınıp varış yerinde alıcısına teslim edileceğini taahhüt eden belgedir. Bu tip konşimentonun en önemli özelliği kıymetli evrak niteliği taşımasıdır.

Havayolu Konşimentosu (Airwaybill)

Bu konşimento bir makbuzdur, kıymetli evrak niteliği taşımaz, ciro edilerek mülkiyeti devir edilemez, ithalatçı adına düzenlenir yani bir nev'i nama yazılı konşimento niteliği taşımaktadır.

Demiryolu Hamule Senedi (Railway Consignment Note)

Malların demiryolu ile taşınacağını gösteren, gönderen ile taşıyıcı demiryolu idaresi arasında yapılan taşıma sözleşmesini ifade eder. Hamule senedi "nama" düzenlenir, emre yazılı hamule senetleri düzenlenemez.

Karayolu Taşıma Belgesi (Road Waybill/CMR Consignment Note)

Kamyon konşimentosu (Truck Bill of Lading) da denilen bu belge, kamyon veya tır ile yapılan uluslararası taşımacılıkta, CMR [Convention Merchandises Routier (Ticari Mallar Güzergah Anlaşması)] gereğince düzenlenen bir taşıma belgesidir.

Nakliyeci Makbuzu (Forwarder's Receipt)

Demiryolu ve çoğunlukla karayolu ile taşımacılıkta kullanılan bu belge, taşıma komisyoncuları tarafından belli bir ücret karşılığında kendi adlarına ve başkaları hesabına mal taşıyan nakliye firmaları tarafından düzenlenen belgedir.

FİATA Tesellüm Belgeleri (FCR/FCT/FBL)

Bu belgeler bir nev'i nakliyeci makbuzudur. Ancak bu belgeler, FİATA [(International Federation of Freight Forwarders Association) Uluslararası Taşıma Acenteleri Birlikleri Federasyonu] tarafından, kendisine üye olan taşıma acenteleri için standart hale getirilmiş ve sadece karayolu taşımacılığında kullanılan belgelerdir.

Paket Postası Makbuzu (Parcel Post Receipt)

İthalatçıya posta ile gönderilecek malın bulunduğu kolinin doğrudan ithalatçı veya ithalatçının bankasına sevk edilmek üzere posta idaresine verilmesi karşılığında alınan posta makbuzuna denir.

TIR Karnesi

Bakanlar Kurulunun 16.1.1985 tarihli, 85/8993 sayılı Kararı ile 12 Mayıs 1985 tarihinden geçerli olmak üzere onaylanan 1975 tarihli "TIR Karneleri Himayesinde Uluslararası Eşya Taşınmasına Dair Gümrük Sözleşmesi" teknik eklerinde yer alan uluslararası kuruluş (halen Uluslararası Karayolu Taşımacıları Birliği IRU) tarafından basılarak üye ülkelerin Kefil Kuruluşları aracılığıyla taşıyıcıların kullanımına sunulan, TIR Sistemi altında eşya taşımaya yarayan bir belgedir.

Çeki Listesi (Weight Note)

İhracatçının, ihracat beyannamesi, gümrük beyannamesi ve konşimentoda beyan ettiği malların net ve brüt ağırlıkları ile hacimlerine ilişkin dökümünü, hangi taşıta ne kadar mal yüklendiğini, her paketin ne kadar ağırlık içerdiğini gösteren belgedir. Diğer bir ifade ile bu belge, ihraç için sevk edilen malların brüt ve/veya net ağırlığının ihracatçı veya tarafsız bir üçüncü şahıs/kuruluş tarafından beyan edildiği ayrı bir belgedir. Kamyon veya vagon ile yapılan taşımada otomatik tartı cihazlarından çıkan "kantarı fişleri" de çeki listesi yerine geçer. Ancak burada, ödeme şekli olarak akredetif tercih edilmiş ise, kantarı fişlerinin kabul edileceğinin akredetif mektubunda ithalatçı tarafından açıkça belirtilmiş olması gerekmektedir.

Bu vesaik, malların taşıma sırasında hasar görmesi halinde önem arz eder. Sigortalı malların hangi ölçüde hasar gördüğü, ziyanın ne miktarda tanzim edileceği Sigorta Şirketi tarafından çeki listesi esas alınarak belirlenmektedir.

Koli Listesi (Packing List)

Paketler içindeki malların cinsini ve adedini belirtmek için satıcı tarafından düzenlenmektedir. Diğer bir ifade ile kolinin içinde bulunan ambalaj ve mal muhteviyatını belirten listelerdir.

Yabancı gümrüklerde malın gümrük makamları tarafından örnekleme yöntemi ile kontrol edilmesini sağlamaktadır. Ayrıca yabancı alıcılar ihracatçı tarafından kendilerine gönderilecek ambalaj listesine göre malları çeşitli perakende veya toptan satış yerlerine gönderebilmektedir. Ambalaj listeleri alıcının kendi iç dağıtımında bu açıdan yardımcı olmaktadır.

Dökme olmayan ve koliler ile sevk edilen malların her koli içindeki miktar ve ölçüler ile koli sayısını ambalajlar açılmadan gösteren belgedir. Böylece koli listesi gümrük işlemleri sırasında gümrük idaresine ve taşımacı firmaya sayım, yükleme ve taşıma açısından kolaylık sağlamaktadır.

Koli listesi paket, kutu, sandık ve balyalar içindeki malların hangi cinsten, hangi ölçü ve renkte olduğunu gösterdiği için, ithalatçı kolileri açmadan dağıtımını yapma olanağını bulmaktadır.

Döviz Alım Belgesi (DAB)

Bankalar, özel finans kurumları, yetkili müesseseler, PTT ve Kıymetli maden aracı kuruluşları tarafından tüm efektif ve döviz alımları sırasında düzenlenmek zorundadır.

Mal ve hizmet ihracına ilişkin döviz alım belgeleri kaybolduğunda, belgelerle herhangi bir hesabın kapatılmadığına ve bulunduğu takdirde ibraz edileceğine dair ilgili kambiyo müdürlüğüne hitaben bir taahhütnamenin döviz alım belgesini düzenleyen bankaya verilmesi kaydıyla ilgiliye döviz alım belgesi sureti verilmektedir.

İHRACAT ŞEKLİNE GÖRE İŞLEMLERİ NASIL DETAYLANDIRABİLİRİZ ?

Ön izne bağlı ihracat

İhracı uluslararası anlaşma, kanun, kararname ve ilgili sair mevzuat uyarınca belli bir merciin ön iznine bağlı malların ihracatında, (Bakınız Ek. 3) ilgili mercilerden ön izin alınması gerekmektedir.

Konsinye İhracat

Kesin satışı daha sonra yapılmak üzere dış alıcılara, komisyonculara, ihracatçının yurt dışındaki şube ve temsilciliklerine mal gönderilmesi şeklinde yapılan ihracat biçimidir.

Konsinye ihracat talepleri ilgili ihracatçı birliklerine (Bakınız Ek. 11) yapılmaktadır.

Madde ve/veya ülke politikası açısından Müsteşarlık tarafından getirilebilecek düzenlemeler kapsamındaki mallarla ilgili konsinye ihraç talepleri Müsteşarlığın görüşü alındıktan sonra, bunun dışında kalan mallara ilişkin talepler ise doğrudan ihracatçı birliklerince sonuçlandırılır.

Konsinye ihracata izin verilmesi halinde ihracatçı birliklerince gümrük beyannamesi üzerine konsinye ihracat meşruhatı düşülerek onaylanır.

Konsinye ihracat meşruhatı düşülerek onaylanan gümrük beyannamelerinin 90 (doksan) gün içinde gümrük idarelerine tevdi gerekemektedir.

İhracatçılar, konsinye olarak gönderilen malların kesin satışının yapılmasını müteakip 30 (otuz) gün içinde durumu, kendileri tarafından düzenlenmiş kesin satış faturası veya örneği ve gerekli diğer belgeler ile birlikte izni veren ihracatçı birliklerine ve aracı bankaya bildirirler.

Konsinye olarak gönderilen malların fiili ihraç tarihinden itibaren bir yıl içinde kesin satışının yapılması gerekir.

Bu süre, bitiminden önce başvurulmak kaydıyla haklı ve zorunlu nedenlerle izni veren merci tarafından toplam bir yıla kadar uzatılabilir.

Bu tür ihracatta kambiyo mevzuatına göre bedelin kesin satışı müteakip 180 gün içinde yurda getirilmesi gereklidir.

İhraç ürünlerinin satılamaması durumunda ise gümrük mevzuatı çerçevesinde ülkemize geri getirilmeleri zorunludur.

Kredili İhracat

İhracat Yönetmeliği çerçevesinde kredili ihracat, iki ve çok taraflı kredi anlaşmaları dışında kalmak kaydıyla ihracat bedelinin Türk Parası Kıymetini Koruma Mevzuatı'nda öngörülen süreleri aşacak şekilde yurda getirilmesine olanak tanıyan ihracat türüdür.

Kredili ihracat talepleri ile ilgili müracaatlar mal cinsi, ödeme planı ve ödeme süresini içeren satış sözleşmesinin aslı ve Türkçe tercümesi ile birlikte ihracatçı birliklerine (Bakınız Ek. 11) yapılmaktadır.

Madde ve/veya ülke politikası açısından Müsteşarlık tarafından getirilebilecek düzenlemeler kapsamındaki mallarla ilgili kredili ihracat talepleri Müsteşarlığın görüşü alındıktan sonra, bunun dışında kalan mallara ilişkin talepler ise satış sözleşmesinde belirtilen esaslar dahilinde doğrudan ihracatçı birliklerince sonuçlandırılır.

Kredili ihracat süresi tüketim mallarında iki (2) yıl, yatırım mallarında beş (5) yıldır. Ancak, bu süreleri aşan kredili ihracat talepleri Müsteşarlık tarafından neticelendirilir.

Kredili ihracat taleplerinin uygun görülmesi halinde ihracatçı birliklerince gümrük beyannamesi üzerine kredili ihracat meşruhatı düşülerek onaylanır.

Kredili ihracatta telgraf, teleks veya telefaksla sözleşme yapılamaz.

Transit Ticaret

Yurtdışında veya serbest bölgede yerleşik bir firmadan ya da antrepodan satın alınan malların, ülkemiz üzerinden transit olarak veya doğrudan doğruya yurtdışında veya serbest bölgede yerleşik bir firmaya ya da antrepoya satılmasıdır.

Transit ticaret talepleri, "Transit Ticaret Formu" (Bakınız Ek. 5) düzenlenmek suretiyle bankalara yapılmaktadır.

Transit ticarete alış ve satış bedelleri arasında lehte fark olması esastır.

Alış ve satış bedelleri arasında aleyhte farkın söz konusu olması halinde, transit ticaret formunun düzenlenmesine ilişkin talepler; aleyhte farkın, kambiyo mevzuatında belirlenen genel terkin limitini aşmaması ya da genel terkin limitini aşmakla birlikte kambiyo mevzuatında belirlenen mücbir sebep hallerine dayandığının tevsiki halinde ilgili bankalarca sonuçlandırılır. Bunların dışında kalan haklı durumlara dayanması halinde Dış Ticaret Müsteşarlığınca (İhracat Genel Müdürlüğü) sonuçlandırılır.

Transit ticarete konu olan mallarla ilgili olarak, ithalata ve ihracata ilişkin vergi, resim, harç ve fon tahsil edilmez.

Gümrük idarelerince verilebilecek izne istinaden, malların Türkiye Gümrük Bölgesi'ne gelerek işçilik görmek üzere geçici depolama yeri veya antrepolara alınması "ithalat" hükmünde değildir.

Kayda Bağlı İhracat

İhracı Kayda Bağlı Mallara İlişkin Tebliğ kapsamındaki malların (Bakınız Ek. 11) ihracından önce gümrük beyannamelerinin İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliğince kayda alınması gerekir.

İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliğince kayda alınmış gümrük beyannamesinin gümrük idarelerine sunulma süresi, İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliğinin onay tarihinden itibaren uzatılmamak üzere otuz gündür. Ancak, ülkemiz ihraç ürünlerine miktar kısıtlaması uygulayan ülkelere yapılan, kısıtlama kapsamındaki maddelerin ihracına ait kayıtların süresi Müsteşarlık tarafından belirlenmektedir.

Ticari Kiralama Yoluyla Yapılacak İhracat

Ticari kiralama yoluyla yapılacak ihracat talepleri, kiracı firma veya kuruluşla yapılan sözleşme (Türkçe tercümesi ile birlikte) ve ekteki ticari kiralama yoluyla yapılacak ihracata ilişkin başvuru formu (Bakınız Ek. 4) ile üyesi olunan veya bulunulan bölgedeki ihracatçı birliğine yapılır.

Ticari kiralama sözleşmesinin; malın cinsi, birim fiyatı, miktarı, toplam değeri, kira süresi, döviz veya YTL olarak nakdi kira bedeline dair bilgileri içermesi gereklidir.

Ticari kiralama yoluyla yapılacak ihracatta süre üç yılı aşamaz.

Bu süre, bitim tarihinden önce başvurulmak kaydıyla, süre toplam bir yıla kadar uzatılabilmektedir. İki yılı aşan süre uzatım talepleri, Gümrük Müsteşarlığı'nın görüşü alınarak sonuçlandırılır.

Ticari kiralamaya konu malın yurt dışında kesin satışına ilişkin talepler, ticari kiralama yoluyla yapılacak ihracat izninin bitiş tarihinden önce başvurulmak kaydıyla, satış sözleşmesine istinaden ilgili ihracatçı birliği tarafından sonuçlandırılır.

Kiralamaya konu malın ve kira bedelinin izin süresi bitiminden itibaren bir ay içerisinde yurda getirilmesi zorunludur.

Ticari kiralamaya konu malın yurt dışında satılması halinde satış bedelinin yurda getirilmesi kambiyo mevzuatı hükümlerine tabidir.

Bağlı Muamele Yoluyla Yapılacak İhracat

Takas veya bağlı muamele, ihraç veya ithal edilen mal, hizmet veya teknoloji transferi bedelinin; kısmen veya tamamen mal, hizmet, teknoloji transferi veya kısmen döviz ile karşılanmasıdır.

Bu işlem iki ülke arasında yapılıyor ise takas, ikiden fazla taraf söz konusu ise bağlı muamele olarak adlandırılmaktadır.

Bu ticaret şekli daha çok finansman zorluklarının yaşandığı ülkelere yönelik ihracatlarda gündeme gelmektedir.

Bağlı muamele kapsamındaki ihracat ve ithalat işlemleri, ihracat ve ithalatta alınan her türlü vergi, resim ve harçlar ile fonlara tabi olarak yapılmaktadır.

İhracatın desteklenmesine ilişkin mevzuat ile bağlı muamele veya takas konusu mal ve nakit ödemelerine ilişkin diğer mevzuat hükümleri saklıdır.

İthalat ve ihracat işlemleri, hesapların izlenmesi ve işlemlerin takibi bakımından tek bir aracı banka tarafından yürütülmesi esastır. Takas veya bağlı muamele izni verildikten sonra ihracat ve ithalat işlemleri başlamamış ise, İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliğine bildirilmek suretiyle aracı banka değişikliği yapılabilir.

Takas veya bağlı muamele konusu ihracat ve ithalat bedellerine ilişkin kapatma işlemleri, kambiyo mevzuatı hükümleri çerçevesinde işleme aracılık eden bankalar tarafından sonuçlandırılır.

Takas veya bağı muamele talepleri, yabancı firma veya firmalar ile yapılan sözleşme ve "Takas veya Bağı Muamele Başvuru Formu"ndan (Bakınız Ek. 6) bir müracaat yazısı ile birlikte ihracatçı birliklerine yapılmaktadır.

Takas veya bağı muamele sözleşmesinin; ithal ve ihraç edilecek malın cinsi, Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu (G.T.İ.P), miktarı, birim fiyatı, toplam değeri ve sözleşme süresini içermesi gereklidir.

Takas veya bağı muamele yoluyla ihracat izni verilmiş ihracat işlemlerine ilişkin izin yazısının 30 (otuz) gün içinde gümrük idarelerine sunulması gerekmektedir.

Takas veya bağı muamele konusu karşılıklı ödemelerin mal veya kısmen nakit ve/veya ölçülebilir olması kaydıyla hizmet ile ödenebilmektedir.

Takas veya bağı muamele izinlerinin süresi, 6 ayı aşmamak kaydıyla firmanın yaptığı anlaşmada yer alan süre kadardır. Süre bitiminden önce başvurmak kaydıyla İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği tarafından toplam 3 (üç) yıla kadar ek süre verilebilir.

Bedelsiz İhracat

Bedeli yürürlükteki kambiyo mevzuatı çerçevesinde yurda getirilmesi gerekli olmaksızın yurt dışına kesin olarak mal çıkışıdır.

Bedelsiz Olarak İhraç Edilebilecek Mallar:

- a) Gerçek veya tüzel kişiler tarafından götürülen veya gönderilen hediyeler, miktarı ticari teamüllere uygun numuneler ile reklam ve tanıtım malları, yeniden kullanıma veya geri dönüşüme konu ithal edilmiş mal ve ambalaj malzemeleri,
- b) Daha önce usulüne uygun olarak ihraç edilmiş malların parçaları, fireleri ile garantili olarak ihraç edilen malların garanti süresi içinde yenilenmesi gereken parçaları,
- c) Yabancı misyon mensuplarının, Türkiye'de çalışan yabancıların, yurt dışına hane nakli suretiyle gidecek Türk vatandaşlarının, daimi veya geçici görevle yurt dışına giden kamu görevlilerinin, götürecekleri, gönderecekleri veya adlarına gönderilecek mal ve taşıtlar,
- ç) Yurt dışında yerleşik tüzel kişiler, yabancı turistler ve yurt dışında ikamet eden Türk vatandaşlarının götürecekleri, gönderecekleri veya adlarına gönderilecek mal ve taşıtlar,

(a) ve (b) bendlerinde yer alan mallardan, değeri 100.000 (yüzbin) ABD dolarına kadar olanlar bedelsiz ihracat izni başvuruları doğrudan ilgili gümrük idaresine yapılır.

(a) ve (b) bendlerinde yer alan mallardan, değeri 100.000 (yüzbin) ABD doları ve üzeri olanların bedelsiz ihracat izni başvuruları "Bedelsiz İhracat Formu" (Bakınız Ek. 8) doldurularak İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliklerine yapılır.

Bedelsiz İhracat İşleminin Özellikleri

Bedelsiz ihraç izinlerinin geçerlilik süresi 90 gündür.

Kanun, Kararname ve uluslararası anlaşmalarla ihracı yasaklanmış malların bedelsiz ihracatına izin verilmez. İhracı ön izne bağlı malların bedelsiz olarak ihraç edilmesi de, ancak ilgili merciin ön iznine istinaden mümkündür.

Bedelsiz ihracat yoluyla yurt dışına gönderilen mal ve eşyalar, ihracat desteklerinden yararlandırılmaz.

Türk standartlarının uygulanması hakkındaki tüzük hükümlerine tabi değildir.

İhracında Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'na prim kesintisi yapılan malların bedelsiz olarak ihraç edilebilmesi için, söz konusu primin ödendiğine dair banka dekontunun ibrazı gerekir. Ancak FOB değeri 1.000 ABD Dolarını geçmeyen malların bedelsiz ihracı DFİF kesintisine tabi değildir.

Serbest Bölgelere Yapılacak İhracat

Ülkenin siyasi sınırları içinde olmakla beraber gümrük hattı dışında sayılan, ülkede geçerli ticari, mali ve iktisadi alanlara ilişkin hukuki ve idari düzenlemelerin uygulanmadığı veya kısmen uygulandığı, sınai ve ticari faaliyetler için daha geniş teşviklerin tanındığı ve fiziki olarak ülkenin diğer kısımlarından ayrılan yerler olarak tanımlanabilir.

Serbest Bölgelerde (Bakınız Ek. 7) Sağlanan Teşvikler ve Avantajlar

Üretim konulu faaliyet ruhsatı kapsamında faaliyet gösteren serbest bölge kullanıcılarının imal ettikleri ürünlerin satışından elde ettikleri kazançları, Avrupa Birliği üyeliğinin gerçekleşeceği yılın vergileme dönemi sonuna kadar Gelir veya Kurumlar Vergisinden istisnadır. (Diğer konularda ise 06/02/2004 tarihinden önce ruhsat almış olan firmaların Gelir veya Kurumlar Vergisi muafiyeti, faaliyet ruhsatı süresi sonuna kadar devam edecektir.)

Hazır işyeri kiralamak suretiyle üretim konusunda faaliyet gösterecek kiracı-kullanıcı firmalar için 15 yıl, diğer konularda 10 yıl, kendi işyerini inşa etmek suretiyle üretim konusunda faaliyet gösterecek yatırımcı-kullanıcı firmalar için 30 yıl, diğer konularda ise 20 yıl süreli faaliyet ruhsatı verilmektedir.

Serbest bölgedeki faaliyetlerle ilgili her türlü ödemeler dövizle yapılır.

Serbest bölge faaliyetlerinden elde edilen kazanç ve gelirler kambiyo rejimine ve herhangi bir izne tabi olmaksızın, yurt dışına veya Türkiye'ye transfer edilebilir.

Fiyat, kalite ve standartlarla ilgili olarak kamu kurum ve kuruluşlarına verilen yetkiler serbest bölgelerde uygulanmaz.

Serbest bölgeler gümrük bölgesi dışında sayıldığından, serbest bölgeler ile Türkiye arasında yapılan ticarete dış ticaret rejimi hükümleri uygulanır. Serbest bölge kullanıcıları Türkiye'den KDV'siz mal ve hizmet satın alabilirler. Diğer taraftan, serbest bölge ile diğer ülkeler ve diğer serbest bölgeler arasında dış ticaret rejimi hükümleri uygulanmaz.

Mallar serbest bölgede süre sınırlaması olmaksızın kalabilir.

Serbest bölgede sağlanan teşvik ve avantajlardan yerli ve yabancı firmalar eşit olarak yararlanır.

Serbest bölgeler "Türkiye-AB Gümrük Bölgesi"nin parçası sayıldığından, serbest bölgelerden Türkiye veya AB menşeli ürünler ile Türkiye'de serbest dolaşım durumunda bulunan gümrük birliği kapsamındaki ürünler A.TR Belgesi düzenlenerek AB'ye gönderilebilir. Üçüncü ülke menşeli ürünler ise ortak gümrük tarifesi ile uyumlaştırılmış Türk Gümrük Tarife Cetveli'nde belirtilen oran üzerinden serbest bölge gümrük müdürlüğüne gümrük vergisi ödenerek serbest dolaşıma geçirildikten sonra A.TR Belgesi düzenlenerek AB'ye gönderilebilir.

Yurt Dışı Müteahhitlik Hizmetleri Kapsamında Yapılacak İhracat

Yurt dışında inşaat, tesisat ve montaj işi alan müteahhitlerin; üstlendikleri işlerle ilgili her türlü makina, teçhizat ve ekipmanın geçici ihracatına ilişkin talepler ile inşaat malzemeleri ve işçilerinin ihtiyacı olan tüketim maddelerinin kesin ihracatı "Yurt Dışı Müteahhitlik Hizmetleri Kapsamında Yapılacak İhracata İlişkin Tebliğ (İhracat 96/11)" ile düzenlenmiştir.

- Talepler
- a) Yurt dışında alınan işe ait sözleşme,
  - b) Yurt dışında iş alındığını gösterir DTM yurt dışı teşkilatınca veya söz konusu teşkilatın bulunmadığı ülkelerde konsolosluklarımızca düzenlenen belge,
  - c) Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'ndan alınan Yurt Dışı Müteahhitlik Belgesi,

ile birlikte "Yurt Dışı Müteahhitlik Hizmetleri Kapsamında Yapılacak İhracata İlişkin Başvuru Formu"ndan, (Bakınız Ek. 9) doldurulmak suretiyle DTM'ye yapılmaktadır.

Belge ile ilgili süre ve tadilat talepleri DTM'ye yapılmaktadır.

Yurt dışında iş yapan müteahhit firmaların, kambiyo mevzuatına göre kesin ihracat bedelleri dövizlerini 365 gün içinde yurda getirmesi zorunludur.

Yurt dışında iş yapan müteahhitlik firmaların, üstlendikleri işlerde kullanılmak üzere geçici olarak ihraç ettikleri makina, teçhizat ve ekipmanın kesin satışına yurt dışında kalış için verilen izin süresi bitiminden önce başvurulması kaydıyla DTM (Anlaşmalar Genel Müdürlüğü) tarafından izin verilebilir. Bu durumda, satış bedelinin kesin satış faturası tarihinden itibaren 30 (otuz) gün içerisinde yurda getirilmesi gerekmektedir.

Müteahhitlerin yukarıda belirtilen konuda yapacakları ihracatta, ihracatçı birliklerine (Bakınız Ek. 11) üye olma şartı aranmaz.

Kimyasal Silahlar Sözleşmesi Ekinde Yer Alan Kimyasal Maddelerin İhracatı

Kimyasal Silahların Geliştirilmesinin, Üretiminin, Stoklanmasının ve Kullanımının Yasaklanması ve Bunların İmhası ile İlgili Sözleşme hükümleri uyarınca, kimyasal maddelerin ihracatı düzenlenmiştir.

Kimyasal maddelerin Sözleşmeye taraf olan ülkelere ihracı DTM'nin iznine tabidir.

Başvurular, söz konusu amaçları tevsik eden belgelerle birlikte İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birliği Genel Sekreterliğine yapılmakta olup, Müsteşarlık ve/veya İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliğince sonuçlandırılır.

İzin verilmesini müteakip, kimyasal maddelere ilişkin gümrük beyannamelerinin ilgili belgelerle birlikte gümrük idarelerine tevdi süresi, temdit edilmemek üzere, izin tarihinden itibaren 90 (doksan) gündür.

Offset Anlaşmaları Çerçevesinde Yapılacak İhracat

Kamu kurum ve kuruluşları ile kamu ortaklıklarının açacakları savunma alanına yönelik olmayan ve bedeli en az 5.000.000 ABD Doları olan uluslararası ihalelerde, ihaleye katılan yabancı firmaların ihaleyi açan Türk kamu kurum ve kuruluşları ile kamu ortaklıklarına yönelik doğrudan ve dolaylı offset taahhütlerini kapsar.

Offset kavramı, kamu kurum ve kuruluşları ile kamu ortaklıklarının açacakları uluslararası ihale çerçevesinde yapacakları dışalımını neticesinde gerçekleştirecekleri döviz ödemelerini telafi etmek amacıyla, anlaşma gereğince Türkiye'den yapılan ihracatı ifade etmektedir.

Doğrudan Offset, ihale konusuyla doğrudan ve yakından ilgili alanlarda gerçekleştirilen ve yurtiçinde üretilen sistem, alt sistem ve parçalarının Türkiye'den ihracatının gerçekleştirilmesi olarak tanımlanmaktadır.

Ağırlık olarak Türk ihraç ürünlerinin yurt dışında pazarlanmasını amaçlayan Dolaylı Offset Anlaşmaları ise, DTM tarafından yürütülmektedir.

Doğrudan ve dolaylı offset anlaşmalarında;

- Söz konusu anlaşmanın amacının ve taraflarının,
- Anlaşmada yer alan tanımların,
- Doğrudan ve dolaylı offsete ilişkin olarak, ihaleyi kazanan yabancı firmadan alınacak banka teminatına ilişkin usul ve esasların,
- Doğrudan ve dolaylı offset kapsamındaki faaliyetlerin nasıl rapor edileceği ve zamanında rapor edilmemesi durumunda alınacak önlemlerin,
- Offset taahhütlerinin karşılanmaması durumunda uygulanacak cezai müeyyidelerin,
- Mücbir sebep hallerinin,
- Anlaşmazlıklar ve tahkimle ilgili esasların,
- Offset taahhütlerini kredilendirme esasların

bulunması asgari zorunlu olan unsurlardır.

Sınır Ticareti Merkezleri

Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerine komşu ülkelere sınırı bulunan Artvin, Ardahan, Kars, Iğdır, Ağrı, Van, Hakkari, Şırnak, Mardin, Şanlıurfa, Kilis, Gaziantep ve Hatay illerinde kurulacak sınır ticareti merkezlerinde yapılacak ihracat ve ithalat ile Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde bu illere komşu olan Erzurum, Muş, Bitlis, Siirt, Batman, Diyarbakır ve Adıyaman illerinde yapılacak ticareti kapsamaktadır.

Sınır Ticareti Merkezlerindeki Mağazaların Kurulması ve Özellikleri

Sınır ticareti merkezinde yer alan mağazaların işletme izinleri sınır ticaret merkezi işleticisinin teklifi üzerine Gümrük Müsteşarlığı tarafından verilmektedir. Ayrıca Sınır ticareti merkezi işleticisinin kuruluş, görev, yetki ve faaliyetleri Gümrük Müsteşarlığı tarafından belirlenmektedir.

Sınır ticareti merkezi mağaza işletme izni hiçbir şekilde devredilemez. Mağaza işletme izinlerinin verilmesi ve iptal edilmesine ilişkin hususlar Gümrük Müsteşarlığı tarafından düzenlenmektedir.

Sınır ticareti merkezi işleticisi; bulunduğu ilin il özel idaresi, ticaret odası veya sanayi ve ticaret odası, esnaf ve sanatkarlar odası ile ilgili ihracatçı birliklerinin katılımıyla oluşturulan şirkettir.

Sınır ticareti merkezi işleticisi ve/veya sınır ticaret merkezinde yer alan mağazalar, ihracat yapmaya, komşu ülkeden eşya getirme ve ithal etmeye, getirilen eşyanın belirlenen illerdeki esnaf ve tüzel kişilere dağıtımını yapabilmektedir.

Yolcular, sınır ticareti merkezinde yer alan mağazalardan yolcu beraberli uygulamasında belirtilen miktar ve değeri geçmemek üzere eşya satın alabilmektedir.

Sınır Ticareti Merkezlerindeki Ticari Faaliyetlerin Özellikleri

Sınır ticareti merkezine getirilerek ithal edilen ve ilgili il dahilinde dağıtımını yapılan eşyayı satın alan esnaf veya tüzel kişi adına düzenlenen belge uygunluk belgesidir. Uygunluk belgesi, değerlendirme komisyonu tarafından ilgili ilde asgari üç yıldır faaliyet gösteren esnaf veya tüzel kişi adına düzenlenmektedir. Uygunluk belgesi ile ilgili başvurular ticaret odası veya sanayi ve ticaret odasına yapılmaktadır.

İthal edilecek eşyaya ilişkin il kotaları ve ithal edilen eşyanın uygunluk belgesi sahiplerine dağıtımını; il ihtiyacı ve işletme büyüklüğü gibi kriterler dikkate alınarak, vali veya vali yardımcısı başkanlığında defterdar, gümrük müdürü, sanayi ve ticaret il müdürü, tarım il müdürü, ticaret odası veya sanayi ve ticaret odası ile esnaf ve sanatkarlar odası temsilcilerinden oluşan değerlendirme komisyonu üyelerinin oy birliği ile teklifi üzerine DTM tarafından belirlenmektedir.

İhracı ve ithali ilgili mevzuatla yasaklanmış veya ithali belli kurum ve kuruluşlara bırakılmış maddeler ile kota, gözetim ve diğer ticaret politikaları uygulamasına tabi ürünler dış ticarete konu edilemez. Dış ticaret mevzuatı ve diğer ilgili mevzuatla ihracı ve ithali izne bağlı olan maddelerin ticarete konu edilmesi, ilgili mercilerin izni ile mümkündür.

Dahilde İşleme Rejimi

İhracatçılarımıza, ihraç mamullerinde kullanılmak kaydıyla dünya piyasa fiyatlarından hammadde temin etmek amaçlanmaktadır. Serbest dolaşımda olmayan eşyanın üretimde

kullanılmak amacıyla getirilmesi, işlem görmüş eşya olarak yeniden ihraç edilmesini düzenler.

Dahilde işleme amacıyla getirilen eşyanın vergileri teminat altına alınır ve ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmaz.

İşlem görmüş eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkarılmasından sonra teminat olarak alınan vergiler iade edilmektedir.

Dahilde İşleme Rejimi kapsamında gümrük muafiyetli ithalatın yanı sıra vergi, resim ve harç istisnası da uygulanmaktadır.

Dahilde İşleme Rejiminden yararlanmak isteyen elektronik imza sertifikası sahibi kullanıcılar, Türkiye Gümrük Bölgesinde (serbest bölgeler hariç) yerleşik imalatçı-ihracatçı veya ihracatçılar adına, Dahilde İşleme Rejimine ilişkin işlemleri bilgisayar veri işleme tekniği yoluyla gerçekleştirebilmek için web sayfası vasıtasıyla elektronik ortamda Müsteşarlığa müracaat etmeleri gerekmektedir.

Dahilde işleme izinlerinin süresi en fazla 12 aydır.

Dahilde işlenen ürünler, izin hak sahipleri tarafından ihraç edilebileceği gibi izin almadan başka bir ihracatçı eliyle de yapılabilmektedir. Dahilde işleme kapsamındaki eşya temsilci aracılığı ile ithal edilebilmektedir.

İhracatın Avrupa Topluluğuna, serbest ticaret anlaşması imzalamış veya Pan-Avrupa Menşe Kümülyasyonuna taraf ülkelere yapılması halinde telafi edici vergi tahsil edilmektedir. İşlenmiş ürünün üretiminde dahilde işleme rejimine göre ithal edilmiş üçüncü ülke menşeli ithal ürünlerinin kullanılmış olması halinde telafi edici vergi tahsil edilmeden bu ülkelere ihracat yapılamamaktadır.

Dahilde işleme kaydıyla ithal edilen ve süresi içerisinde ihracı gerçekleşmeyen eşyanın vergileri alınmakta ve vergilerinin iki katı para cezası tahsil edilmektedir.

Dahilde İşleme Rejiminin Temel Amaçları

Ülke içinde dünya fiyatlarından temin edilemeyen, üretimi bulunmayan veya yetersiz olan ya da istenilen kalitede olmayan eşyanın gümrük muafiyetli ithaline olanak sağlanması yoluyla girdi maliyetlerini azaltarak ürünlerimize dünya piyasalarında rekabet gücü kazandırmak suretiyle ihracatı arttırmak,

Katma değer yaratmak,

İstihdamı arttırmak,

İhraç ürünlerini ve ihraç pazarlarını çeşitlendirmek.

Hariçte İşleme Rejimi

Serbest dolaşımda bulunan eşyanın daha ileri safhada işlenmek, tamir edilmek veya yenilenmek üzere geçici olarak Türkiye Gümrük Bölgesi dışına veya serbest bölgelere ihraç edilmesi ve bu faaliyetler sonucunda elde edilen ürünlerin, gümrük vergilerinden tam veya kısmi muafiyet uygulanmak suretiyle ve ikili veya çok taraflı ticaret anlaşmaları

çerçevesinde bazı işlem görmüş ürünler için konulmuş veya konulacak olan gümrük vergisi muafiyeti içeren hükümler saklı kalmak kaydıyla, yeniden serbest dolaşıma girmesi ve standart değişim sistemi kapsamında ithali ile ilgili faaliyetleri kapsar.

Hariçte İşleme Rejimi Uygulanamadığı Durumlar;

İhracı, ödenmiş ithalat vergilerinin geri verilmesine veya teminata bağlanmış ithalat vergilerinin kaldırılmasına yol açan,

İhracından önce, nihai kullanımları nedeniyle tam muafiyet suretiyle serbest dolaşıma giren ve bu muafiyetin tanınması için gerekli koşulları taşımaya devam eden,

İhracı, ihracat vergi iadesini gerektiren veya ihracı nedeniyle tarım politikası çerçevesinde vergi iadesi dışında bir mali avantaj sağlanan,

serbest dolaşımdaki eşyaya uygulanmaz.

Hariçte İşleme Rejiminden Yararlanmak İçin İzin

Daha ileri düzeyde işçilik görecekt eşya için DTM'ye,

Maden cevheri ve konsantrelerinin izabe edilmesi, işlenmesi, ayrıştırmaya tabi tutulması, yenilenmesi için Maden İhracatçı Birliklerinin bağlı bulunduğu İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliğine,

Tamirat amaçlı, garanti hükümleri uyarınca veya bir imalat hatası nedeniyle Türkiye Gümrük Bölgesi dışına veya serbest bölgelere gönderilen eşyanın ve/veya bu eşyanın ihracından önce ikame ürünün ithalatı için Gümrük Müsteşarlığı'na,

başvurulur.

Gümrük Kontrolü Altında İşleme

Serbest dolaşıma girmemiş eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesinde, ithalat vergilerine ve ticaret politikası önlemlerine tabi olmaksızın, niteliği ve durumunu değiştiren işlemlere tabi tutulmalarını, bu işlemlerden elde edilen ürünlerin vergileri alındıktan sonra serbest dolaşıma girebilecekleri rejimdir. Serbest bölgelere alternatif olan bu rejimin uygulama alanı çok dardır.

Söz konusu izinin Türkiye'de yerleşik kişilere; işlenmiş ürünün içindeki ithal eşyanın teşhisinin mümkün olduğu, işleme faaliyetinden sonra eski haline dönüştürülmesinin mümkün olmadığı, bu uygulamanın ithalat rejiminde menşe ve miktar kısıtlamasını aşmaya dönük olmadığı, Türkiye'deki benzer eşyanın ekonomik çıkarını olumsuz etkilemediği hallerde verilebileceğine işaret etmiştir.

Geçici İthalat Rejimi

Serbest dolaşıma girmemiş eşyanın ithalat vergilerinden kısmen veya tamamen muaf olarak ve ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmaksızın, Türkiye Gümrük Bölgesinde kullanılması ve bu kullanma sırasında olağan yıpranma dışında herhangi bir değişikliğe uğramaksızın yeniden ihracını sağlayan rejimdir.

Geçici ithalat izni gümrük idarelerince verilir. Ayniyetinin tespiti mümkün olmayan eşyanın geçici ithaline izin verilmez.

Geçici Kısmi Muafiyet

Tam muafiyet suretiyle geçici ithaline izin verilmeyen eşyanın, kısmi muafiyet uygulamak suretiyle geçici olarak ithal edilmesi mümkündür. Geçici kısmi muafiyet uygulanacak eşyanın kesin ithal ediliyormuş gibi vergileri hesaplanır. Bu meblağın her ay için % 3'ü gümrük idaresine ödenir. Ödenen bu meblağlar bu eşya için hesaplanan gümrük vergileri toplamını aşamaz. Herhangi bir nedenle gümrük yükümlülüğü doğarsa önceden ödenen vergi miktarı düşülür.

Alıcısı Tarafından Kabul Edilmeyen Mallar ile Alıcısına Teslim Edilmeyen Mallar ve Malların Terk Edilmesi

Fiili ihracatı müteakip, ihracat bedellerinin yurda getirilme süreleri içinde başvurulmak kaydıyla,

Alıcısı tarafından kabul edilmeyen mallar karşılığında aynı cins, değer ve miktarda mal ihracı, malların geri getirilmesi veya geri getirileceğinin kambiyo merciine taahhüt edilmesi kaydıyla durumu gösterir belgelere istinaden gümrük mevzuatı çerçevesinde giriş ve çıkışta ayniyeti tespit edilmek suretiyle gümrük idarelerince,

Alıcısı tarafından kabul edilmeyen malların başka bedel ve şartlarla satışına ilişkin talepler, durumu gösterir belgeler ve yeni satış sözleşmesine istinaden ilgili İhracatçı Birliği'nce (bozulabilir nitelikteki mallarda ihracatçı birliği ve/veya Müsteşarlık yurt dışı teşkilatınca),

Alıcısına teslim edilemeyen (yanma, çalınma vb. nedenlerle) mallar karşılığında ihracat ile geri getirilmesinde ekonomik yarar görülmeyen malların terk edilmesine ilişkin talepler durumu tevsik eden belgelere istinaden Müsteşarlık (İhracat Genel Müdürlüğü) tarafından,

Yukarıda belirtilen değişiklik taleplerinin fiili ihracatı müteakip, mal bedeli dövizlerin tahsilinden sonra yapılması halinde söz konusu talep Müsteşarlığın görüşü alınmak suretiyle ilgili mercilerce

sonuçlandırılır.

Bavul Ticareti

96/10 sayılı tebliğin 2 inci maddesinin (d) bendi uyarınca, turistler ülkelerine dönüşlerinde herhangi bir miktar ve değer kısıtlaması olmaksızın ülkemizden satın aldıkları malları beraberlerinde götürebilmektedir. Bu tür satışlar bavul ticareti olarak nitelendirilmektedir.

Turistlere ve yurt dışında ikamet eden Türk vatandaşlarına fatura karşılığında yapılan satışlarda, malın yurt dışına çıkışının gümrük idarelerince tespiti kaydıyla, ihracatta olduğu gibi Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 11/1-b maddesinde düzenlenen KDV istisnasından yararlanmaları mümkün bulunmaktadır.

Bavul ticaretinin belgeli mal ticaretine dönüştürülerek ihracat sayılması için, 61 Seri Numaralı Katma Değer Vergisi Genel Tebliği'ne paralel bir şekilde, Türkiye'de ikamet etmeyenlere özel fatura düzenlenmek suretiyle yapılacak satışları ihracat olarak kabul eden ihracat 97/5 sayılı tebliğ yayımlanmıştır . Söz konusu tebliğ uyarınca, Maliye

Bakanlığı'ndan "Türkiye'de İkamet Etmeyenlere Döviz Karşılığı Satışlarda Katma Değer Vergisi İhracat İstisnası İzin Belgesi" alanların, özel fatura düzenlemek suretiyle yapacakları satışlar;

Malların, yurt dışı edilmesi ve bunun tevsiki amacıyla özel faturanın ilgili çıkış gümrüklerinde onaylanması,

Mal bedeli dövizlerin, aracı banka veya özel finans kurumlarına satılarak döviz alım belgesi düzenlenmesi,

kaydıyla, İhracat Yönetmeliği çerçevesinde ihracat olarak kabul edilmektedir.

Ayrıca, ilgili gümrük idarelerince onaylanmış özel faturaların 4 ncü nüshası gümrük beyannamesi yerine kabul edilerek, belgesiz ihracat kredileri, dahilde işleme izin belgesi ve vergi, resim ve harç istisnası belgesi (ihracatı teşvik belgeleri dahil) ile ilgili işlemlerde döviz alım belgesi ile birlikte ihracat taahhütlerinin kapatılmasında kullanabilmektedir.

GÜMRÜK ÇIKIŞ İŞLEMLERİNİN AŞAMALARI NELERDİR ?

- I. Sunulacak belgelerin hazırlanması ve temini.
- II. Belgelerin ilgili çıkış gümrüğüne verilmesi.
- III. İhraç konusu malın tek tip gümrük beyannamesinde belirtilen hususlarla uygunluğunun tespiti için muayene edilmesi;

İlgili gümrük idaresinde beyanname üzerindeki bilgilerle belgeler karşılaştırılır ve bu aşamada ihraç konusu malın muayenesi ve yüklenmesi için ilgili belgeler muayene memuruna verilmektedir.

İhraç konusu malların bulunduğu yere gidilerek, beyannamede belirtilen hususlara uygunluğunun tespiti için muayene işlemi yerine getirilmektedir.

- IV. Muayene işlemi tamamlandıktan sonra malın yüklenmesi;

Malın Beyannamede belirtilen hususlara uygunluğu tespit edildikten sonra kolcu nezaretinde yükleme işlemine başlanmaktadır.

Bu arada, ilgili nakil vasıtasına yüklenen ihraç konusu mal kurşun mühür altına alındıktan sonra, nakliyeciler tarafından tanzim edilen karne veya manifestoların, ilgili memurlar tarafından beyannameye uygunluğu tetkik edilerek tescil işlemi yapılır ve araç yurt dışına sevk edilmektedir.

- V. Tek tip gümrük beyannamesinin kapatılması ve nüshaların ilgili mercilere gönderilmesi;

Karne veya manifestonun tescil işlemi yapıldıktan sonra, beyanname üzerinde gerekli açıklamayı veren kolcu beyannameyi ilgili muayene memuruna iade etmektedir.

- VII. Çıkış işlemi yapan gümrük idaresi kapı veya liman gümrük idaresine eşyayı taşıyan kara nakil aracının sınırı geçmesi, liman gümrük idaresinde ise eşyanın gemiye yüklenmesini takiben beyanname kapatılarak nüshalar ilgili mercilere gönderilmesi,

- VIII. Çıkış işlemleri iç gümrükle yapılıyorsa eşyayı taşıyan aracın fiilen yurtdışına çıkışının yapıldığı kapı gümrük idaresince teyit edilmesini müteakip, iç gümrük idaresi tek tip gümrük beyannamesini kapatılarak nüshaların ilgili mercilere gönderilmesi,

TARIFE NEDİR? GÜMRÜK TARIFE İSTATİSTİK POZİSYONU'NUN İÇERİĞİ NEDİR ?

Türk Gümrük Tarife Cetvelimizin esasını "Armonize Mal Tanımı ve Kodlama Sistemi" oluşturmaktadır. Kısaca Armonize Sistem Sözleşmesi denilen bu sistem Gümrük İşbirliği Konseyi (Dünya Gümrük Örgütü) tarafından hazırlanmış ve üye ülkelerce kabul edilerek uygulamaya geçilmiştir.

Armonize Sistem	"Armonize Mal Tanımı ve Kodlama Sistemi Sözleşmesi" Türkiye tarafından 3501 Sayılı Kanun ile 1 Ocak 1989 tarihinden geçerli olmak üzere 10 Kasım 1988 tarihinde kabul edilmiştir.
Armonize Sistemin Esasları	Armonize sistem; birçok uluslararası kuruluş, gümrük ya da ekonomik birlik tarafından oluşturulan ortak komite tarafından yapılan çalışma sonucunda hazırlanan dünyada mevcut tüm eşyayı kapsayan sınıflandırma sistemidir.
Armonize Sistemde	21 Bölüm, 96 Fası, 1241 Pozisyon, 5019 ayrı kategoride eşya, (2450 tek tireli, 2258 iki tireli alt pozisyon) bulunmaktadır.

Armonize sistem 5019 ayrı kategorideki eşyayı altı rakamlı bir kodlamayla sınıflandıran bir sistemdir. Bu altı rakamlı koda "Armonize Sistem Kodu" denir.

Bu Sıralamada;

İlk iki rakam	Fasıl Numarasını,
İkinci iki rakam	Pozisyon Numarasını,
Üçüncü iki rakam	Alt Pozisyon Numarasını,
Dördüncü " "	Kombine Nomanklatör Numarasını,
Beşinci " "	Milli Alt Açılım Numarasını,
Altıncı " "	İstatistik Numarasını

ifade etmektedir.

Söz Konusu Sıralamanın Taşıdığı Diğer Anlamlar

- İlk Dört Rakam Eşyanın Pozisyon Numarasını,
- İlk Altı Rakam Armonize Sistem Kodunu,
- İlk Sekiz Rakam Kombine Nomanklatör Kodunu,
- On iki Rakam ise Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonunu

oluşturmaktadır.

Nomanklatöre Yardımcı 3 Yayın Bulunmakta Olup Bunlar;

- İzahname
- Alfabetik Endeks
- Sınıflandırma Avileri Kompendiyumu

olarak adlandırılmaktadır.

Armonize Sistem İzahnamesi, Nomanklatörün ayrılmaz bir parçasıdır. 5019 ayrı kategorideki eşya pozisyon veya alt pozisyon bazında izahnamede ismen yer almıştır.

Avrupa Toplulukları Entegre Tarifesi (TARIC) (Integrated Tariff Of European Communities)

Avrupa topluluğu Kombine Nomanklatörü, Armonize Sistem Nomanklatörü esas alınarak hazırlanmıştır. Armonize Sistemin altı rakamına iki rakam daha ilave edilerek sekiz rakamlı Kombine Nomanklatör (CD) oluşmuştur.

ONAYLANMIŞ KİŞİ STATÜ BELGESİ NEDİR ?

Onaylanmış Kişi Statü Belgesi, performansları ve güvenilirlikleri ile kendilerini kanıtlamış, yüksek istihdam yaratan 'imalatçı ihracatçılara' ve dış ticaret sermaye şirketlerine gümrük işlemlerinde yeni haklar ve kolaylıklar getirmektedir.

Onaylanmış Kişi Statü Belgesi, gerek performans gerekse güvenilirlik kriterlerini gerine getiren firmaların bürokratik işlemlerden dolayı bekleme ile zaman kayıplarının önüne geçilmesini ve teminat maliyetlerin asgari seviyeye indirilmesini amaçlanmaktadır.

Genel ve özel koşulları yerine getiren Onaylanmış Kişi Statü Belgesi sahibi kişilerin gümrük idarelerine yazılı olarak başvuruları halinde beyanlarını eksik bilgi ve/veya belge ile yapmalarına izin verilmektedir.

Onaylanmış Kişi Statü Belgesinin geçerlilik süresi, belge düzenlenme tarihi itibarıyla 2 (iki) yıldır.

Onaylanmış Kişi Statü Belgesi Altında A, B ve C Şeklinde 3 Sınıf Belirlenmiştir.

A Sınıfı Belgesi 250 işçi istihdam eden, ödenmiş sermaye tutarı 1 trilyon olan, bir önceki yıl ya da başvuruda bulunduğu yıl asgari 25 milyon dolar kıymetinde ihracat yapan veya ihracat-ithalat toplamı 100 milyon dolar olan imalatçı firmalar tarafından güvenilirlik kriterlerini de karşılamaları durumunda alınabilmektedir.

B Sınıfı Belgesi 100 işçi istihdam eden, ödenmiş sermayesi 500 milyar lira olan 5 milyon dolarlık ihracat yapan toplam 20 milyon dolarlık ihracat ve ithalat yapan firmalar tarafından güvenilirlik kriterlerini de yerine getirmeleri durumunda alınabilmektedir.

C Sınıfı Belgesi 30 işçi istihdam eden, ödenmiş sermayesi 10 milyar lira olan, 2 milyon dolarlık ihracat, toplam 8 milyon dolarlık ihracat ve ithalat yapan firmalar tarafından güvenilirlik kriterlerini de karşılamaları durumunda alınabilmektedir.

EKLER

Ek: 1- İhracı Kayda Bağlı Mallar Listesi

- 1- Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu primi kesintisine tabi maddelerin ihracı,
- 2- Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan ödeme yapılan maddelerin ihracı,
- 3- Ülkemizde kredi karşılığı kurulan tesislerin bedelinin malla geri ödenmesine ilişkin özel hesaplar çerçevesinde ihracat,
- 4- Ülkemiz ile Rusya Federasyonu arasındaki doğalgaz anlaşması çerçevesinde ihracat,
- 5- Ülkemiz ihraç ürünlerine miktar kısıtlaması uygulayan ülkelere yapılan kısıtlama kapsamındaki maddelerin ihracı,
- 6- Birleşmiş Milletler Kararları uyarınca ekonomik yaptırım uygulanan ülkelere ihracat,
- 7- 10/6/2005 tarihli ve 25841 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik kapsamında sertifikayı haiz mallar,
- 8- İşlem görmemiş zeytinyağı ve işlem görmüş dökme veya varilli zeytinyağı,
- 9- Meyan kökü,
- 10- Ham lületaşı ve taslak pipo,
- 11- Ozon tabakasının korunmasına dair Viyana Sözleşmesi ile bu sözleşmeye ait Protokoller ve değişiklikler kapsamındaki malların sadece söz konusu düzenlemelere taraf ülkelere yönelik ihracatı,
- 12- Torba, çuval ve kutulu halde işlem görmemiş zeytin,
- 13- Orijinal bağırsak,
- 14- Canlı koyun, kıl keçisi, büyükbaş hayvan,
- 15- Dökme halde kapyra cinsi kırmızı biber (konik biber),
- 16- Ham zeytin (fermantasyonu tamamlanmamış),
- 17- Bakır ve çinko hurda ve döküntüleri,
- 18- Beyaz Mermer (Ham ve Kabaca Yontulmuş- 2515.11.00.00.11), Renkli ve Damarlı Mermer (Ham ve Kabaca Yontulmuş- 2515.11.00.00.12), Oniks (Ham ve Kabaca Yontulmuş- 2515.11.00.00.13), Traverten (Ham ve Kabaca Yontulmuş- 2515.11.00.00.14), Diğerleri (Ham ve Kabaca Yontulmuş-2515.11.00.00.19),
- 19- Çimento (2523.21, 2523.29, 2523.30, 2523.90),
- 20- Kornişonlar (0707.00.90.00.00),
- 21- Kozalak halinde çam fıstığı,

Ek: 2- İhracı Yasak Mallar Listesi

Madde	Yasal Dayanak
1- Kültür ve tabiat varlıkları (Eski eserler)	21.7.1983 tarih ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu
2- Hint keneviri	24.6.1933 tarih ve 2313 sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanun
3- Tütün tohumu ve fidesi	9.5.1969 tarih ve 1177 sayılı Tütün ve Tütün Tekeli Kanunu
4- Tiftik keçişi	7.6.1926 tarih ve 904 sayılı Islahı Hayvanat Kanunu
5- İhracı izne bağlı mallar listesinde yer alan türler hariç bütün av ve yaban hayvanları (canlı ve cansız olarak ve tanınabilir en küçük parçaları ile bunlardan mamul konfeksiyon)	13.4.1990 tarih ve 20491 sayılı RG.'de yayımlanan 8.3.1990 tarih ve 90/234 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı
6- Ceviz, dut, kiraz, armut, erik, porsuk, dışbudak, karaağaç ve ihlamur adlı ağaç türlerinin kütük, tomruk, kereste, kalas ve taslak olarak ihracı	11.5.1974 tarih ve 14883 sayılı RG'de yayımlanan 24.4.1974 tarih ve 7/8186 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı
7- 30.12.2004 tarih ve 25686 numaralı Resmi Gazete'de yayımlanan 2004/13 sayılı tebliğ ile yürürlükten kaldırılmıştır.	
8- İhracatı yasak olan doğal çiçek soğanları	22.12.1995 tarih ve 95/7623 sayılı İhracat Rejimi Kararı
9- Odun ve odun kömürü (Meyve kabuklarından üretilen mangal kömürü hariç)	22.12.1995 tarih ve 95/7623 sayılı İhracat Rejimi Kararı
10- Sığla (liquidambar orientalis)	22.12.1995 tarih ve 95/7623 sayılı İhracat Rejimi Kararı
11- Yalankoz (pterocarya carpinifolia)	22.12.1995 tarih ve 95/7623 sayılı İhracat Rejimi Kararı
12- Datça hurması (Phoenix the ophrasti crenter)	22.12.1995 tarih ve 95/7623 sayılı İhracat Rejimi Kararı
13- Zeytin, incir, fındık, antep fıstığı, asma (sultani �ekirdeksiz) fidanları	22.12.1995 tarih ve 95/7623 sayılı İhracat Rejimi Kararı
14- 22 Şubat 2000 tarih ve 23972 numaralı Resmi Gazete'de yayımlanan İhracat 2000/3 sayılı tebliğ ile yürürlükten kaldırılmıştır.	
15- Salep (toz, tablet ve her türlü formda)	22/12/1995 tarihli ve 95/7623 sayılı İhracat Rejimi Kararı

Ek: 3- İhracı Ön İzne Bağlı Mallar Listesi

Madde	İzni Veren Kurum	Yasal Dayanak
1- Harp, silah ve mühimmatı (Spor ve av tüfekleri hariç)	Milli Savunma Bakanlığı	3.1.1940 tarih ve 3763 sayılı Türkiye'de Harp Silahı ve Mühimmatı Yapan Hususi Sanayi Müesseselerinin Kontrolü Hakkında Kanun
2- Afyon ve haşhaş kellesi	Sağlık Bakanlığı	12.6.1933 tarih ve 2313 sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanun
3- Uyuşturucu maddeler ve 1972 tarihli Protokolle değiştirilen 1961 tarihli Uyuşturucu Maddeler Tek Sözleşmesi, 1971 tarihli Psikotrop Maddelere İlişkin Sözleşme ve 1988 tarihli Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Yasadışı Trafikinin Önlenmesine İlişkin Birleşmiş Milletler Sözleşmesi Kapsamındaki mallar	Sağlık Bakanlığı	24.6.1933 tarih ve 2313 sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanun ve 1972 tarihli Protokolle değiştirilen 1961 tarihli Uyuşturucu Maddeler Tek Sözleşmesi, 1971 tarihli Psikotrop Maddelere İlişkin Sözleşme ve 1988 tarihli Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Yasadışı Trafikinin Önlenmesine İlişkin Birleşmiş Milletler Sözleşmesi
4- Tehlikeli Atıkların Sınırlar ötesi Taşınımının ve Bertarafının Kontrolüne İlişkin Basel Sözleşmesi Kapsamındaki mallar	Çevre Bakanlığı	15.5.1994 tarih ve 21935 sayılı RG'de yayımlanan 7.3.1994 tarih ve 94/5419 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanmış Tehlikeli Atıkların Sınırlar ötesi Taşınımının ve Bertarafının Kontrolüne İlişkin Basel Sözleşmesi
5- Yaban domuzu, kurt, çakal, tilki, sansar, porsuk ile yılanlar, kaplumbağa ve kertenkelelerin canlı ve cansız halde ve bunların tanınabilir parçaları ile bunlardan mamul konfeksiyon	Orman Bakanlığı	13.4.1990 tarih ve 20491 sayılı RG'de yayımlanan 8.3.1990 tarih ve 90/234 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı
6- Gübreler(Kimyevi gübreler hariç)	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı	13.1.1965 tarih ve 11905 sayılı R.G.'de yayımlanan 19.12.1964 tarih ve 6/4090 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 27.12.1924 tarih ve 2/1771 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı
7- Tohumlar(Orman ağacı tohumları hariç)	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı	21.8.1963 tarih ve 308 sayılı Tohumlukların Tescil, Kontrol ve Sertifikasyonu Hakkında Kanun
8- Su ürünlerinden su ürünleri vıcılığını düzenleyen esaslar çerçevesinde avlanması yasak olan cins ve nitelikteki su ürünleri (sülükler dahil)	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı	22.3.1971 tarih ve 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu
9- Yarış atları	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı	7.6.1926 tarih ve 904 sayılı Islahı Hayvanat Kanunu
10- Yem Kanunu kapsamına giren yemler	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı	29.5.1973 tarih ve 1734 sayılı Yem Kanunu
11- Zirai mücadele ilaç ve aletleri	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı	15.5.1957 tarih ve 6968 sayılı Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Kanunu
12- Veteriner ilaçları	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı	1262 sayılı İspençiyarı ve Tıbbi Müstahzarlar Dair 3490 sayılı Kanun
13- İhracat amacıyla doğadan elde edilmesi kontenjanla veya başka herhangi bir kayıtlı sınırlandırılan doğal çiçek soğanları	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı	22.12.1995 tarih ve 95/7623 sayılı İhracat Rejim Kararı

- 14- Damızlık büyük ve küçük baş hayvan Tarım ve Köyişleri Bakanlığı 22.12.1995 tarih ve 95/7623 sayılı İhracat Rejim Kararı
- 15- 18 Ocak 2005 tarih ve 25704 numaralı Resmi Gazete'de yayımlanan İhracat 2005/3 sayılı tebliğ ile yürürlükten kaldırılmıştır.
- 16- 22 Şubat 2000 tarih ve 23972 numaralı Resmi Gazete'de yayımlanan İhracat 2000/3 sayılı tebliğ ile yürürlükten kaldırılmıştır.
- 17- Doğa mantarı (Sadece Avrupa Birliği üyesi ülkelere yönelik ihracat için) Tarım ve Köyişleri Bakanlığı 22.12.1995 tarih ve 95/7623 sayılı İhracat Rejim Kararı
- 18- 2 Aralık 2003 tarih ve 25304 numaralı Resmi Gazete'de yayımlanan İhracat 2003/12 sayılı tebliğ ile yürürlükten kaldırılmıştır.
- 19- 21 Şubat 2003 tarih ve 25027 numaralı Resmi Gazete'de yayımlanan İhracat: 2003/1 sayılı tebliğ ile yürürlükten kaldırılmıştır.
- 20- Mavi yüzgeçli orkinos (Thynnus thunnus) (canlı, taze soğutulmuş, dondurulmuş veya işlenmiş) Tarım ve Köyişleri Bakanlığı 22.12.1995 tarih ve 95/7623 sayılı İhracat Rejim Kararı
- 21-Nükleer Alanda Kullanılan Malzeme, Ekipman ve İlgili Teknolojinin İhracatına İzin Verilmesine İlişkin Yönetmelik Kapsamındaki mallar Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 15.02.2000 tarihli ve 23965 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Nükleer Alanda Kullanılan Teknolojinin İhracatına İzin Verilmesine İlişkin Yönetmelik 29/06/2004 tarih ve 5201 sayılı Harp Araç ve Gereçleri ile Silâh, Mühimmat ve Patlayıcı Madde Üreten Sanayi Kuruluşlarının Denetimi Hakkında Kanun ile bu kanuna dayalı olarak Milli Savunma Bakanlığı tarafından yayımlanan Tebliğler
- 22- Füze Teknolojisi Kontrol Rejimi (FTKR) kapsamındaki mallar Milli Savunma Bakanlığı
- 23- Şeker T.C. Şeker Kurumu 4/4/2001 tarihli ve 4634 sayılı Şeker Kanunu

Ek: 4- Ticari Kiralama Yoluyla Yapılacak İhracata İlişkin Başvuru Formu

- 1- İhracatçının,
a) Ünvanı :
b) Adresi :
c) Telefon No :
d) Telefaks No :
e) Vergi No :
2- Kiracı Firmanın,
a) Ünvanı :
b) Adresi :
c) Telefon No :
d) Telefaks No :
3- Kiralanacak Malın,
a) Cinsi :
b) G.T.İ.P. :
c) Miktarı :
d) Birim Değeri :
e) FOB Değeri :
f) CIF Değeri :
4- Malın Gideceği Ülke :
5- Kambiyo Müdürlüğü :
6- İhraç Gümrüğü :
7- Kira Bedeli :
8- Ödeme Şekli :
9- Kira Süresi :
10- Ödemenin yapıldığı Para Birimi :

Kiralayan Firma
(Kaşe ve İmza)

Ek: 5- Transit Ticaret Formu

- 1- Talep Sahibi Firmanın ;
a) Unvanı ;
b) Adresi ;
c) Vergi No ;
- 2- Transit Ticarete Konu Malın ;
a) Cinsi ;
b) G.T.İ.P. ;
c) Değeri (CIF, CF, FOB, vb.) ;
- Alış bedeli ;
- Satış bedeli ;
- Transit ticarete yurt dışındaki ;
bir bankaca aracılık edildiği ;
durumlarda beyan edilen kâr ;
d) Miktarı (Adet, kg, ton, vb.) ;
e) Satın alındığı ülke ;
f) Satıldığı ülke ;
g) Satıcı firma ;
h) Alıcı firma :

3- Transit ticaret konusu malın geçici depolama yerlerinde ve antrepolarda ambalajlanması veya işleme tabi tutulması halinde kullanılacak olan malzemenin;

Adı	Miktarı, (Adet, kg, vb.)	G.T.İ.P.	Birim Değeri	Toplam Değeri
-----	--------------------------	----------	--------------	---------------

TOPLAM:

Tarih
Talep Sahibi Firma
(Kaşe ve İmza)

Yukarıda detayları belirtilen ve işlemleri Bankamızca yürütülecek olan transit ticaret talebi İhracat Yönetmeliği ve Transit Ticarete İlişkin 2006/..... sayılı Tebliğ uyarınca uygun görülmüştür.

Tarih
..... Bankası
..... Şubesi
(Kaşe ve Yetkili İmzalar)

Ek: 6- Bağlı Muamele veya Takas Başvuru Formu

- 1- İhracatçı Firmanın ;
a) Unvanı :
b) Adresi :
c) Telefon No :
d) Telefaks No :
e) Vergi No :
- 2- İthalatçı Firmanın ;
a) Unvanı :
b) Adresi :
c) Telefon No :
d) Telefaks No :
- 3- İhraç Edilecek Malın ;
a) Cinsi :
b) G.T.İ.P. :
c) Miktarı :
d) Birim Değeri :
e) FOB Değeri :
f) CIF Değeri :
- 4- İthal Edilecek Malın ;
a) Cinsi :
b) G.T.İ.P. :
c) Miktarı :
d) Birim Değeri :
e) FOB Değeri :
f) CIF Değeri :
- 5- İhraç ve İthal Edilecek Malın Değerlerinin Farklı Olması Halinde Aradaki Farkın Ne Şekilde Ödeneceği
a) Hizmet ( )
b) Döviz ( )
- 6- Sözleşme Süresi :
- 7- Aracı Banka :
- 8- Giriş Gümrüğü :
- 9- Çıkış Gümrüğü :
- 10- Kambiyo Müdürlüğü :

Firma
(Kaşe ve İmza)

Ek: 7- Serbest Bölge Müdürlükleri Adresleri

Serbest Bölge Müdürlükleri

ADANA-YUMURTALIK SERBEST BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
P.K.10 01920 Ceyhan/ADANA
Tel : (322) 634 20 80 / (322) 634 20 70 (Direkt)
Faks: (322) 634 20 71
E-mail: aysbmp@ttnet.net.tr

ANTALYA SERBEST BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
P.K.1 07070 Yeniliman ANTALYA
Tel : (242) 259 01 88 / (242) 259 14 42 (Direkt)
Faks: (242) 259 09 34
E-mail: info@ant-free-zone.org.tr

AVRUPA SERBEST BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
P.K. 350 59860 Çorlu / TEKİRDAĞ
Tel : (282) 691 10 54 (3 Hat) (282) 691 10 53 (Direkt)
Faks: (282) 691 10 59
E-mail: avrupasbm@asb.com.tr

BURSA SERBEST BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
Hisar Mevkii Liman Yolu P.K. 35 Gemlik / BURSA
Tel : (224) 524 87 87 / (224) 524 87 89
Faks: (224) 524 87 88
E-mail: brsbm@ttnet.net.tr

DENİZLİ SERBEST BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
20350 Çardak/DENİZLİ
Tel : (258) 851 11 19 / (258) 851 10 16 (Direkt)
Faks: (258) 851 10 38
E-mail: denizlisbm@ttnet.net.tr

DOĞU ANADOLU SERBEST BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
Cumhuriyet Cad. İl Özel İdaresi İş Merkezi Kat:1
251000 ERZURUM
Tel : (442) 235 25 30 / (442) 235 28 51
Faks: (442) 235 61 66
E-mail: free-zone@erzurumsbm.net

EGE SERBEST BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
Akçay Cad. No:144/1 35410 Gazimir/İZMİR
Tel : (232) 251 02 44 / (232) 251 54 54 (Direkt)
Faks:(232) 251 16 62
E-mail:egesbm@superonline.com

GAZİANTEP SERBEST BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
P.K. 67 Fevzi ÇAKMAK GAZİANTEP
Tel : (342) 359 10 31 (3 Hat) / (342) 359 10 30 (Direkt)
Faks: (342) 359 10 35
E-mail: info@freezone-antep.gov.tr

İSTANBUL ATATÜRK HAVALİMANI SERBEST BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
Havalimanı 34149 İSTANBUL
Tel : (212) 465 00 65 (3 Hat) / (212) 465 01 24
Faks: (212) 465 00 68
E-mail: ahlsbm@superonline.com

İSTANBUL DERİ VE ENDÜSTRİ SERBEST BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
Aydınlı-Orhanlı Mevkii 81464 Tuzla/ İSTANBUL
Tel : (216) 394 18 87 / (216) 394 21 28 (Direkt)
Faks: (216) 394 12 53
E-mail: derisb@ttnet.net.tr

Serbest Bölge İşletici/Kurucu İşletici Şirketleri

TAYSEB-ADANA YUMURTALIK SER.BÖL. KUR. İŞL.A.Ş.
P.K. 10 01920 Ceyhan/ADANA
Tel: (0322) 634 20 80
Faks: (0322) 634 20 90
www.tayseb.com

ASBAŞ ANTALYA SER.BÖL.İŞL.A.Ş.
P.K. 002 07070 Yeniliman - ANTALYA
Tel : (0242) 259 09 30 259 09 31
Faks: (0242) 259 09 32
www.asbas.com.tr

AVRUPA S.B.KUR.VE İŞLT.A.Ş.
P.K. 363 59860 Çorlu / TEKİRDAĞ
Tel: (0282) 691 10 10
Faks: (0282) 691 10 26
www.asb.com.tr

BUSEB-BURSA S.B.KUR.VE İŞLT.A.Ş.
Hisar Mevkii Liman Yolu P.K. 35 Gemlik / BURSA
Tel: (0 224) 524 86 89
Faks: (0 224) 524 86 88
www.buseb.com

DENSER-DENİZLİ S.B.KUR.VE İŞLT.A.Ş.
Enver Paşa Cad. No:5 Kat:4 DENİZLİ
Tel:(258) 851 12 46 851 11 85
Faks:(258) 851 13 35
www.denser.com.tr

DASBAŞ-DOĞU ANADOLU S.B.KUR.İŞL.A.Ş.
23 Temmuz Fuar Alanı 25050 ERZURUM
Tel: (0442) 235 22 44, 235 22 46
Faks: (0442) 235 22 45
www.erzurumsbm.net

ESBAŞ-EGE S.B.KUR. VE İŞL.A.Ş.
Akçay Cad.No:144/1 35410 Gazimir/İZMİR
Tel: (0232) 251 38 51 251 39 51
Faks: (0232) 251 08 42
www.esbas.com.tr

GASBAŞ-GAZİANTEP S.B.KUR.VE İŞLT.A.Ş.
P.K. 1160 27120 GAZİANTEP
Tel : (0342) 359 10 20
Faks : (0342) 359 10 25
www.gasbas.com.tr

İSBİ-İST.AHL.SER.BÖL.KUR.İŞL.A.Ş.
Havalimanı 34830 Yeşilköy/İSTANBUL
Tel : (0212) 468 22 00
Faks : (0212) 465 00 09
www.isbi.com.tr

DESBAŞ-İST.DER. VE END. SER. BÖL. KUR. İŞL. A.Ş.
Aydınlı-Orhanlı Mevkii 81464 Tuzla/İSTANBUL
Tel: (0216) 394 18 87 (3 Hat)
Faks (0216) 394 12 6
www.desbas.com.tr

İSTANBUL TRAKYA SERBEST BÖLGE
MÜDÜRLÜĞÜ
Karatoprak Mevkii Nato Karşısı Ferhatpaşa Mahallesi
Çatalca/İSTANBUL
Tel : (212) 786 60 02 (20 Hat)
Faks: (212) 786 60 22
E-mail: isttrakyasb@superonline.com

İZMİR MENEMEN DERİ SERBEST BÖLGE
MÜDÜRLÜĞÜ
Maltepe Köyü, Panaztepe Mevkii, Menemen/İZMİR
Tel : (232) 842 66 27 / (232) 842 66 24 (Direkt)
Faks: (232) 842 63 47
E-mail: serbestbolge@dsl.ttnet.net.tr

KAYSERİ SERBEST BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
P.K.105 KAYSERİ
Tel : (352) 311 39 81 / (352) 311 39 80 (Direkt)
Faks: (352) 311 39 82
E-mail: ksbumud@mynet.com

KOCAELİ SERBEST BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
Yeni Köy Arpalı Mevkii P.K. 33 Gölçük/KOCAELİ
Tel: (262) 341 38 41 / (262) 341 38 50 (Direkt)
Faks: (262) 341 38 21
E-mail: kocaelisbm@mynet.com

MARDİN SERBEST BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
Organize Sanayi Bölgesi 47100 İstasyon/MARDİN
Tel : (482) 215 20 70-215 16 94 / 215 20 55 (Direkt)
Faks: (482) 215 15 17
E-mail: serbestbolge@superonline.com

MERSİN SERBEST BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
P.K.15 MERSİN
Tel : (324) 238 75 90 (4 Hat) / (324) 238 75 95
Faks: (324) 238 75 98
E-mail: info@mersinsbm.com

RİZE SERBEST BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
Engindere Mah. Küçük Sanayi Sitesi Yanı, 53100
RİZE
Tel : (464) 226 09 52-53 / (464) 226 09 54 (Direkt)
Faks: (464) 226 09 56
E-mail: rizeser@ttnet.net.tr

SAMSUN SERBEST BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
55100 Limaniçi/ SAMSUN
Tel : (362) 445 19 96 / (362) 445 30 14 (Direkt)
Faks: (362) 445 11 08
E-mail: samserbol@mynet.com

TRABZON SERBEST BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
61100 Limaniçi TRABZON
Tel : (462) 326 42 33 / (462) 326 18 07 (Direkt)
Faks: (462) 326 42 35
E-mail: trb.serbol@ttnet.net.tr

TÜBİTAK MAM TEKNOLOJİ SERBEST BÖLGE
MÜDÜRLÜĞÜ
P.K.56 41470 Gebze/KOCAELİ
Tel : (262) 646 30 45
Faks: (262) 644 53 71
E-mail: teknoloji.sbm@superonline.com

İSBAŞ-İST.TRAKYA S.B.KUR.İŞL.A.Ş.
Karatoprak Mevkii Ferhatpaşa Mah.Nato Kartşısı
Çatalca/İSTANBUL
Santral: (0212) 786 60 02
Faks : (0212) 786 60 33
www.isbas.com.tr

İDESBAŞ-İZMİR MENEMEN DERİ SER. BÖL.
KUR. İŞL. A.Ş.
Maltepe Köyü Panaz Tepe Mevkii
Menemen/İZMİR
Tel: (0232) 842 63 11-12
Faks:(0232) 842 63 49
www.idesbas.com

KAYSER-KAYSERİ SER.BÖL.KUR.İŞL.A.Ş
Ankara Yolu 15.Km. Ambarlı Mevkii KAYSERİ
Tel : (0352) 311 39 88-89
Faks: (0352) 311 39 87
www.kayser.com.tr

KOSBAŞ-KOCAELİ S.B.KUR.VE İŞL.A.Ş.
Kocaeli Serbest Bölgesi Yeniköy/KOCAELİ
Tel: (262) 341 38 41
Faks: (262) 341 38 80
www.kosbas.com.tr

MASBAŞ-MARDİN SER.BÖL.KUR.İŞL.A.Ş.
Organize San.Böl.47060 MARDİN
Tel: (0482) 215 19 82
Faks: (0482) 215 17 27
www.masbas.com

MESBAŞ-MERSİN SER.BÖL.İŞL.A.Ş.
P.K. 01 MERSİN
Tel : (0324) 238 74 00 (9 hat)
Faks: (0324) 238 74 10
www.mesbas.com.tr

RİSBAŞ-RİZE SER.BÖL.KUR.İŞL.A.Ş.
Engindere Mah. Küçük San.Sitesi Yanı 53100
RİZE
Tel: (0464) 226 09 59
Faks : (0464) 226 09 57
E-mail: rizefreezezone@mynet.com

SASBAŞ-SAMSUN SER.BÖL.KUR.İŞL.A.Ş.
Limaniçi 55100 SAMSUN
Tel: (362) 445 18 18
Faks: (362) 445 08 45
www.sasbas.com

TRANSBAŞ-TRABZON S.B.KUR.İŞL.A.Ş.
Trabzon Limanı TRABZON
Tel: (0462) 326 38 00 326 38 06
Faks: (0462) 326 38 07
E-mail: transbas@ttnet.net.tr

MARTEK-MARMARA TEKNOKENT A.Ş.
P.K. 21 41470 Gebze/KOCAELİ
Tel: (262) 646 30 45
Faks: (262) 646 45 72
www.mam.gov.tr/teknopark

Ek: 8- Bedelsiz İhracat Formu

- 1- Talep Sahibinin ;
a) Adı veya Unvanı :
b) Adresi :
c) Telefon No :
d) Telefaks No :
e) Vergi No :
f) Bağlı Olduğu İhracatçı Birliği :
- 2- Malın Gideceği Firma veya Kuruluşun ;
a) Adı veya Unvanı :
b) Adresi :
c) Telefon No :
d) Telefaks No :
e) Ülkesi :
- 3- Malın;
a) Cinsi :
b) G.T.İ.P. :
c) Tipi :
d) Üretim Yılı ve Menşei :
e) Ambalaj Şekli :
f) Miktarı :
g) Değeri :
- 4- Malın İhraç Gümrüğü:

Talep Sahibi
(Kaşe ve İmza)

Ek: 9- Yurt Dışı Müteahhitlik Hizmetleri Kapsamında Yapılacak İhracata İlişkin Başvuru Formu

1- Müteahhit Firmanın ;
a) Unvanı ;
b) Adresi ;
c) Yurt Dışı Müteahhitlik Belgesi ;
d) Vergi No ;

2- Gönderilecek Malın ;
a) Cinsi ;
b) G.T.İ.P. ;
c) Tipi, Kalitesi ve Standardı ;
d) Üretim Yılı ve Menşei ;
e) Ambalaj Şekli ;
f) Miktarı ;

3- Malın Gideceği Ülke :

4- İhraç Gümrüğü :

5- Kambiyo Müdürlüğü :

* 6- Aracı Banka ve Şubesi :

* 7- İhracatın Yapıldığı Para Birimi :

* 8- Ödeme Şekli :

* 9- Teslim Şekli :

FOB ( ) CF ( ) CIF ( ) DİĞER ( )

* 10- Birim Satış Fiyatı :

a) FOB: b) CF/CIF:

11- Değer Tutarı

a) FOB: b) CF/CIF:

Müteahhit Firma
Kaşe ve İmza)

* (Not: Sadece kesin ihracatta doldurulacaktır.)

Ek: 10- Onaylanmış Kişi Statü Belgesi İçin Başvuru Ve Değerlendirme Formu

BAŞVURU SAHİBİNİN

TİCARET UNVANI:

VERGİ NUMARASI:

ADRESİ:

STATÜSÜ:

İMALATÇI
DIŞ TİCARET SERMAYE
ŞİRKETİ
GRUP İHRACATÇISI
GRUP İTHALATÇISI
KAMU KURULUŞU¹

FAALİYET GÖSTERDİĞİ SEKTÖR:

TELEFON NUMARASI:

FAKS NUMARASI:

ELEKTRONİK POSTA ADRESİ:

BİLGİ ALMAK ÜZERE TEMSİL YETKİSİNE SAHİP
YETKİLİLER

ADI-SOYADI

UNVANI ELEKTRONİK POSTA
ADRESİ

ADI-SOYADI

UNVANI ELEKTRONİK POSTA
ADRESİ

TALEP EDİLEN ONAYLANMIŞ KİŞİ STATÜ
BELGESİ

A SINIFI
B SINIFI
C SINIFI

A VEYA B SINIFI BELGE KAPSAMINDA
AŞAĞIDAKİ YETKİLERDEN YARARLANMAK
İSTİYORUM:

1-

2-

BASİTLEŞTİRİLMİŞ KONTROL
BASİTLEŞTİRİLMİŞ İŞLEM
KAPSAMINDA A.TR
DÜZENLEME ONAYLAMA VE
VİZE ETME

BU BELGE VE EKLİ BELGELERDE YER ALAN
BİLGİLERİN DOĞRU OLDUĞUNU BEYAN VE
TAAHHÜT EDER, FİRMAMIZA/KURUMUMUZA
ONAYLANMIŞ KİŞİ STATÜ BELGESİ VERİLMESİ
HUSUSUNU MÜSAADELERİNE ARZ/RİCA
EDERİM².

Tarih

Firma Kaşesi/Kurum Mührü

Taahhüt Eden

Adı-Soyadı

Unvanı

1- Kamu kuruluşlarınca yapılacak başvurularda
formun yalnızca bu sayfası doldurulacaktır.

2- 15 ve 16 ncı maddeler ile 17 nci maddenin (1)
inci fıkrası uyarınca yapılacak başvurularda formun
yalnızca bu sayfası doldurulacaktır.

Ek: 11- İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterlikleri Adres, Tel, Faks ve E-Mail Adresleri

BİRLİK	ADRES	TELEFON	FAKS	E-MAIL
İstanbul Tekstil ve Konfeksiyon İhracatçı Birlikleri Genel Sek. (İTKİB)	Dış Ticaret Kompleksi Çobançeşme Mevkii, Sanayi Caddesi Yenibosna /Bahçelievler/İSTANBUL	(212) 454 02 00	454 02 01	Evrak@itkib.org.tr
İstanbul İhracatçı Birlikleri Genel Sek. (İİB)	Dış Ticaret Kompleksi Çobançeşme Mevkii, Sanayi Caddesi Yenibosna /Bahçelievler/İSTANBUL	(212) 454 05 00	454 05 01	iib@ieuhazelnut.org iib@fornet.net.tr
İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri Genel Sek. (İMMİB)	Dış Ticaret Kompleksi Çobançeşme Mevkii, Sanayi Caddesi Yenibosna /Bahçelievler/İSTANBUL	(212) 454 00 00	454 00 01	Immib@immib.org.tr
Ege İhracatçı Birlikleri Genel Sek. (EİB)	Atatürk Cad. No: 382 Alsancak – İZMİR	(232) 488 60 00	488 61 00	eib1@egebirlik.org.tr eib@egebirlik.org.tr
Akdeniz İhracatçı Birlikleri Genel Sek. (AKİB)	Uray Caddesi Turan İşhanı Kat 3-4MERSİN	(324) 237 68 00 (5 Hat)	237 71 09 232 33 25	Arge@akib.org.tr ebim@akib.org.tr
Uludağ İhracatçı Birlikleri Genel Sek. (UİB)	Organize Sanayi Böl. Kahverengi Cad.No: 8 Nilüfer-BURSA	(224) 444 06 16	241 55 22	Uludag@uib.org.tr ihrbir@anet.net.tr
Antalya İhracatçı Birlikleri Genel Sek. (AİB)	Atatürk Caddesi Raşit Berberoğlu İşhanı Kat: 6 ANTALYA	(242) 241 39 69 244 01 20-26	244 01 27-28	aib@aib.org.tr aib-arge@aib.org.tr
Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri Genel Sek. (OAİB)	Mahatma Gandhi Caddesi No: 103 G.O.P. ANKARA	(312) 447 27 40 (5 Hat)	446 72 93 446 62 49	Oaibevrak@foreigntr ade.gov.tr
Güneydoğu Anadolu İhracatçı Birlikleri Genel Sek. (GAİB)	İnönü Caddesi Keleş Hoca Sokak No:1 Şahinbey–GAZİANTEP	(342) 220 00 10 (5 Hat)	220 00 15-16	Evrak@gaib.org.tr gaib@gaib.org.tr
Karadeniz İhracatçı Birlikleri Genel Sek. (KİB)	AtatürkBulvarı No:436 P.K. 51 GİRESUN	(454) 216 13 38 216 11 03	216 48 42 216 88 90	kib@hnutexp.org hazelnut@blackseae xpunion.org
Doğu Anadolu İhracatçıları Birliği Genel Sek. (DAİB)	Cumhuriyet Cad.Eren İş Merkezi No: 88 Kat: 4-5 ERZURUM	(442) 235 42 51 (5 hat)	235 42 56-58	Daibarge@daib.org.tr daibarge@virtual.tr- net.net.tr
Doğu Karadeniz Hub.Bak.Yağlı.To h.ve Mam.İhracatçıları Birliği Genel Sek. (THBİB)	Pazarkapı Mah.Sahil Cad. Ticaret Borsa Binası No:95 Kat:3 TRABZON	(462) 326 16 01 326 16 11-13-23	326 94 01	www.dkib.org.tr dkib@dkib.org.tr
Denizli Tekstil ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği Genel Sek. (DETKİB)	Halk Caddesi Furkan İş Merkezi No: 28 Kat 3 P.K. 402 20100 DENİZLİ	(258) 263 39 92	242 09 89 242 14 33	www.detkib.org.tr detkib@detkib.org.tr

Ek: 12- Standardı İhracatta Zorunlu Uygulamada Bulunan Ürünler Listesi

G.T.İ.P.	Madde İsmi	İlgili Standart
0307.60.00.00.00	Salyangozlar (Deniz salyangozları hariç)	TS/89 Salyangoz
0407.00.30.00.12	Tavuk yumurtaları	TS/1068 Tavuk Yumurtası - Kabuklu
0701.90.50.00.00	Taze patates (1 Ocak'tan 30 Haziran'a kadar olanlar)	TS/1223 Turfanda Patates
0701.90.90.00.00	Diğerleri (Patates)	TS/1222 Patates
0702.00.00.00.00	Domates (taze veya soğutulmuş)	TS/794 Domates
0703.10.19.00.11	Kuru Soğan	TS/ 796 Kuru Soğan
0703.20.00.00.11	Taze Sarımsak	TS/1131 Sarımsak
0703.20.00.00.12	Kuru Sarımsak	
0703.90.00.00.11	Pırasa	TS/795 Pırasa
0704.10.00.00.11	Karnabahar	TS /1074 Karnabahar
0704.20.00.00.00	Brüksel Lahanası	TS 13169 Brüksel Lahanası
0704.90.10.00.11	Beyaz lahana	TS/1075 Başlahana
0704.90.10.00.12	Kırmızı lahana	
0704.90.90.00.00	Diğerleri	
0705.11.00.00.00	Baş marul	TS/1194 Yeşil Salata ve Marul
0705.19.00.00.00	Diğerleri	
0705.21.00.00.00	Başlı Hindiba	TS 13151 Acı Marul
0705.29.00.00.00	Diğerleri	
0706.10.00.00.11	Havuçlar	TS/1193 Havuç
0706.90.10.00.00	Kök kerevizi	TS/1206 Sap ve Kök Kereviz
0707.00.05.00.00	Hıyarlar	TS/1253 Hıyar
0707.00.90.00.00	Kornişonlar	
0708.10.00.00.11	Kabuklu bezelye	TS/798 Taze Bezelye
0708.20.00.00.11	Fasulye	TS/797 Taze Fasulye
0708.20.00.00.12	Barbunya (kabuklu)	
0708.90.00.00.11	Kabuklu baklagiller	TS/2123 Taze Bakla
0709.20.00.00.00	Kuşkonmazlar	TS 1254 Kuşkonmaz
0709.90.80.00.00	Enginarlar	TS/1133 Enginar
0709.30.00.00.00	Patlıcanlar	TS/1255 Patlıcan
0709.40.00.00.00	Yaprak kerevizleri (kök kerevizleri hariç)	TS/1206 Sap ve Kök Kereviz
0709.51.00.00.00	Agaricus cinsi mantarlar	TS/2410 Sebzeler- Yemeklik Kültür Mantarı
0709.60.10.00.11	Sivri biber	TS/1205 Taze Biber
0709.60.10.00.12	Dolmalık biber	
0709.60.10.00.13	Çarliston biber	
0709.60.10.00.14	Kırmızı biber (paprika)	
0709.60.10.00.19	Diğerleri	
0709.70.00.00.11	Ispanak	TS/1130 Ispanak
0709.90.70.00.14	Sakız kabağı	TS/1898 Sakız Kabağı
0709.90.90.00.11	Bamya	TS/2122 Taze Bamya
0709.90.90.00.13	Maydanoz	TS/1816 Maydanoz
0713.20.00.00.19	Diğerleri (Nohut)	TS/142 Nohut
0713.31.00.00.19	Diğerleri (Vigna mungo (L.) Hepper veya vignaradiata (L.) wilczek türü fasulyeler)	TS/141 Kuru Fasulye
0713.32.00.00.19	Diğerleri (Küçük kırmızı (Adzuki) fasulye)	
0713.33.90.00.00	Diğerleri (Adi fasulye, beyaz fasulye dahil)	
0713.39.00.00.19	Diğerleri	
0713.90.00.00.15	Barbunya	

0713.40.00.00.12	Yeşil mercimek	TS/143 Mercimek (Kabuklu ve
0713.40.00.00.13	Kırmızı mercimek	İç) TS/4201 Sarı Mercimek
0713.40.00.00.19	Diğerleri	(Kara Mercimek İçi)
0802.31.00.00.00	Kabuklu Cevizler	TS 1275 Kabuklu Ceviz
0802.32.00.00.00	Kabuksuz Cevizler	TS 1276 Ceviziçi
0802.21.00.00.00	Kabuklu fındık	TS/3074 Kabuklu Fındık
0802.22.00.00.00	Kabuksuz fındık	TS/3075 İç Fındık ve TS/1917
		İşlenmiş İç Fındık
0802.40.00.00.00	Kestane (Castanea Spp.)	TS/1072 Kestane
0802.50.00.00.00	Antep fıstığı	TS/1279 Kabuklu Antep
		Fıstığı ve TS/1280 İç Antep
		Fıstığı
0804.20.10.00.00	Taze incir	TS/1813 Taze İncir
0804.20.90.00.00	İncir-Kurutulmuş	TS/541 Kuru İncir
0804.40.00.00.00	Avakado Armudu	TS/11305 Avakado
0805.10.20.00.11	Kan Portakalı-Yarı Kan Portakalı	TS/34 Turunçgil Meyveleri
0805.10.20.00.12	Washington (Navel)	
0805.10.20.00.13	Şamuti (Yafa)	
0805.10.20.00.14	Valencia	
0805.10.20.00.15	Tomson	
0805.10.20.00.16	Hamlin	
0805.10.20.00.17	Vernas	
0805.10.20.00.18	Ovalins	
0805.10.20.00.21	Trablus	
0805.10.20.00.22	Akçay Şekeri	
0805.10.20.00.23	Finike	
0805.10.20.00.24	Trovlins	
0805.10.20.00.25	Navelina	
0805.10.20.00.29	Diğerleri	
0805.10.80.00.00	Diğerleri	
0805.20.10.00.00	Klemantin	
0805.20.30.00.11	Monreale	
0805.20.30.00.12	Satsuma	
0805.20.50.00.00	Mandarin ve vilking	
0805.20.70.00.00	Tanjerin	
0805.20.90.00.11	King	
0805.20.90.00.19	Diğerleri	
0805.40.00.00.11	Marsh Seedless	
0805.40.00.00.12	Tomson	
0805.40.00.00.13	Ruby Red	
0805.40.00.00.14	Star Ruby	
0805.40.00.00.15	Pink	
0805.40.00.00.16	Diored	
0805.40.00.00.19	Diğerleri	
0805.50.10.00.11	Enterdonat	
0805.50.10.00.12	Lamas	
0805.50.10.00.13	Kütdikem	
0805.50.10.00.14	Yatak	
0805.50.10.00.15	Mayer	
0805.50.10.00.16	Şataf	
0805.50.10.00.17	İtalyan	
0805.50.10.00.19	Diğerleri	
0805.50.90.00.00	Tatlı limonlar (Citrus aurantifolia, Citrus	
	latifolia)	
0805.90.00.00.11	Diğer taze turunçgiller	

0806.10.10.00.11	Sultani çekirdeksiz üzüm	TS/101 Sofralık Üzüm
0806.10.10.00.12	Rezaki üzümü	
0806.10.10.00.13	Tarsus beyazı üzümü	
0806.10.10.00.14	Müşküle üzümü	
0806.10.10.00.15	Kardinal üzümü	
0806.10.10.00.16	İmparator üzümü	
0806.10.10.00.17	Perlet üzümü	
0806.10.10.00.18	Super çekirdeksiz üzüm	
0806.10.10.00.21	Antep karası üzümü	
0806.10.10.00.22	Hatun parmağı üzümü	
0806.10.10.00.23	Yalova incisi üzümü	
0806.10.10.00.29	Diğerleri	
0806.20.30.00.00	Sultani üzümü	TS/3411 Çekirdeksiz Kuru Üzüm
0806.20.90.00.00	Diğerleri	TS/3410 Çekirdekli Kuru Üzüm
0807.11.00.00.00	Karpuzlar	TS/1132 Karpuz
0807.19.00.00.00	Diğerleri (Kavun)	TS/1073 Kavun
0808.10.80.00.11	Elma, golden cinsi	TS/100 Elma
0808.10.80.00.12	Elma, granny smith cinsi	
0808.10.80.00.13	Starking elma	
0808.10.80.00.14	Starkrimson elma	
0806.10.80.00.15	Tobred	
0806.10.80.00.16	Jonagold	
0806.10.80.00.17	Red Chief (Red Delicious)	
0806.10.80.00.18	Fuji	
0806.10.80.00.21	Breabuen	
0808.10.80.00.29	Diğerleri	
0808.20.50.00.00	Armut -Diğerleri	TS/184 Armut
0808.20.90.00.00	Ayva	TS/1817 Ayva
0809.10.00.00.00	Kayısı (zerdali dahil)	TS/791 Kayısı
0809.20.05.00.00	Vişne (Prunus cerasus)	TS/793 Kiraz ve Vişne
0809.20.95.00.00	Diğerleri (Kiraz)	
0809.30.10.00.00	Nektarinler	TS/42 Şeftali
0809.30.90.00.00	Diğerleri (Şeftali)	
0809.40.05.00.11	Can eriği	TS/792 Erik
0809.40.05.00.13	Mürdüm eriği	
0809.40.05.00.19	Diğer erikler	
0810.10.00.00.00	Çilek	TS/185 Çilek
0810.50.00.00.00	Kivi	TS 11306 Kivi
0810.90.95.00.11	Nar	TS/4953 Nar
0813.10.00.00.00	Meyveler (kurutulmuş)-Kayısı (zerdali dahil)	TS/485 Kuru Kayısı
0910.99.91.00.11	Mahlep	TS/1049 Mahlep
1106.30.90.00.12	İncir ezmesi	TS/542 İncir Ezmesi
1202.10.90.00.00	Diğerleri (Kabuklu yer fıstığı)	TS/310 Yer Fıstığı (Kabuklu ve İç)
1202.20.00.00.00	Kabuksuz yer fıstığı (kırılmış olsun olmasın)	
1404.90.00.92.14	Palamut	TS/1016 Palamut ve Palamut Tırnakları
1404.90.00.92.15	Palamut tırnağı	
1507.90.90.00.00	Diğerleri (Soya yağı)	TS/890 Yemeklik Soya Yağı
1508.90.90.00.00	Diğerleri (Yer fıstığı yağı)	TS/891 Yemeklik Yer Fıstığı Yağı

1509.10.90.00.11	Net ağırlığı 1 kg'a kadar olan hazır ambalajlarda olanlar (Saf zeytinyağı)	TS/341 Yemeklik Zeytinyağı
1509.10.90.00.12	Net ağırlığı 1-2 kg arası olan hazır ambalajlarda olanlar (Saf zeytinyağı)	
1509.10.90.00.13	Net ağırlığı 2-5 kg arası olan hazır ambalajlarda olanlar (Saf zeytinyağı)	
1509.10.90.00.14	Diğerleri (Saf zeytinyağı)	
1509.90.00.00.14	Net ağırlığı 1 kg'a kadar olan hazır ambalajlarda olanlar (Diğer zeytinyağı ve farksiyonları)	
1509.90.00.00.15	Net ağırlığı 1-2 kg arası olan hazır ambalajlarda olanlar (Diğer zeytinyağı ve farksiyonları)	
1509.90.00.00.16	Net ağırlığı 2-5 kg arası olan hazır ambalajlarda olanlar (Diğer zeytinyağı ve farksiyonları)	
1509.90.00.00.18	Diğerleri (Diğer zeytinyağı ve farksiyonları)	
1516.20.91.00.14	Zeytinyağı	
1510.00.90.00.11	Prina yağı	TS/5269 Yemeklik Rafine Prina Yağı
1511.90.99.00.19	Diğerleri (Yemeklik palm yağı)	TS/893 Bitkisel Yemeklik Yağlar (Özel Standardı Olmayan)
1512.19.90.00.11	Ayçiçeği tohumu yağı	TS/886 Yemeklik Ayçiçek Yağı
1516.20.91.00.16	Ayçiçeği tohumu yağı	
1512.19.90.00.19	Aspir yağı (Yemeklik)	TS/893 Bitkisel Yemeklik Yağlar (Özel Standardı Olmayan)
1512.29.90.00.00	Diğerleri (Pamuk tohumu yağı)	TS/887 Yemeklik Pamuk Yağı
1513.19.91.00.00	Diğerleri (Yemeklik hindistan cevizi yağı), net ağırlığı 1 kg. veya daha az olan hazır ambalajlarda bulunanlar	TS/893 Bitkisel Yemeklik Yağlar (Özel Standardı Olmayan)
1513.19.99.00.00	Diğerleri (Yemeklik hindistan cevizi yağı)	
1513.29.50.00.00	Net ağırlığı 1kg. veya daha az olan hazır ambalajlarda bulunanlar (Yemeklik palm çekirdeği ve babassu yağları),	TS/893 Bitkisel Yemeklik Yağlar (Özel Standardı Olmayan)
1513.29.90.00.11	Palm çekirdeği yağı	
1513.29.90.00.19	Babassu yağı	
1514.19.90.00.00	Diğerleri (Yemeklik rep, kolza, ve hardal yağı ve bunların farksiyonları)	TS/893 Bitkisel Yemeklik Yağlar (Özel Standardı Olmayan)
1514.99.90.00.00	Diğerleri-Diğerleri(Yemeklik rep, kolza, ve hardal yağı ve bunların farksiyonları)	TS/892 Yemeklik Rapiska Yağı
1515.29.90.00.00	Diğerleri (Mısır yağı)	TS/888 Yemeklik Mısırözü Yağı
1515.50.99.00.00	Diğerleri (Susam yağı)	TS/889 Yemeklik Susam Yağı

2008.19.19.00.11	Kıyılmış fındık (beyazlatılmış, kavrulmuş TS/1917 İşlenmiş İç Fındık kabuksuz fındıktan mamul)	
2008.19.19.00.12	Dilinmiş fındık (beyazlatılmış, kavrulmuş kabuksuz fındıktan mamul)	
2008.19.19.00.13	Kavrulmuş, bütün haldeki kabuksuz fındık	
2008.19.19.00.15	Yağda kavrulmuş tuzlu kabuksuz fındık	
2008.19.19.00.16	Beyazlatılmış kabuksuz fındık	
2008.19.19.00.17	Diğer kavrulmuş kabuksuz fındık	
2008.19.19.00.18	Kavrulmuş, bütün haldeki kabuksuz fındık (çıkıntısı ayrılmamış)	
2008.19.19.00.29	Diğer işlenmiş kabuksuz fındıklar	
2008.19.95.00.11	Kıyılmış fındık (beyazlatılmış, kavrulmuş kabuksuz fındıktan mamul), net muhtevası 1 kg.ı geçmeyen ambalajlarda olanlar	
2008.19.95.00.12	Dilinmiş fındık (beyazlatılmış, kavrulmuş kabuksuz fındıktan mamul), net muhtevası 1 kg.ı geçmeyen ambalajlarda olanlar	
2008.19.95.00.13	Kavrulmuş, bütün haldeki kabuksuz fındık, net muhtevası 1 kg.ı geçmeyen ambalajlarda olanlar	
2008.19.95.00.15	Yağda kavrulmuş tuzlu kabuksuz fındık, net muhtevası 1 kg.ı geçmeyen ambalajlarda olanlar	
2008.19.95.00.16	Beyazlatılmış kabuksuz fındık, net muhtevası 1 kg.ı geçmeyen ambalajlarda olanlar	
2008.19.95.00.17	Diğer kavrulmuş kabuksuz fındık, net muhtevası 1 kg.ı geçmeyen ambalajlarda olanlar	
2008.19.95.00.18	Kavrulmuş, bütün haldeki kabuksuz fındık (çıkıntısı ayrılmamış), net muhtevası 1 kg.ı geçmeyen ambalajlarda olanlar	
2008.19.95.00.29	Diğer işlenmiş kabuksuz fındıklar, net muhtevası 1 kg.ı geçmeyen ambalajlarda olanlar	
1402.20.00.00.00	Pamuk Linteri	TÜZÜK
5201.00.90.00.00	Diğerleri (Pamuk-karde edilmemiş veya penyelenmemiş)	
5202.10.00.00.19	Diğerleri (İplik döküntüleri)	
5202.91.00.00.11	Penye Telefi (Ditme suretiyle edilen döküntüler)	
5202.91.00.00.12	Tarak Telefi (Ditme suretiyle edilen döküntüler)	
5202.91.00.00.19	Diğerleri (Diğer Döküntüler)	
5202.99.00.00.12	Penye telefi (Diğer Döküntüler)	
5202.99.00.00.13	Diğerleri (Diğer Döküntüler)	
5202.99.00.00.18	Diğerleri (Diğer Döküntüler)	
1509.10.10.00.11	Net ağırlığı 1 kg'a kadar olan hazır ambalajlarda olanlar-Saf zeytintağı	2004/30 sayılı Revize edilen TS 341 Yemeklik Zeytinyağı Standardı ve TS 342 Yemeklik Zeytinyağı Muayene ve Deney Yöntemleri Standardının Dış Ticarete Zorunlu Uygulamaya Konulmasına İlişkin Tebliğ'in 3.maddesi hükmü
1509.10.10.00.12	Net ağırlığı 1-2 kg arası olan hazır ambalajlarda olanlar-Saf zeytintağı	
1509.10.10.00.13	Net ağırlığı 2-5 kg arası olan hazır ambalajlarda olanlar-Saf zeytintağı	
1509.10.10.00.14	Diğerleri- Saf zeytintağı	
1510.00.90.00.19	Diğerleri-Sadece zeytinden elde edilen diğer sıvı yağlar ve bunların farksiyonları	
1511.90.99.00.11	Super olein-Palm yağı ve farksiyonları	

KAYNAKLAR

Dış Ticaret ve Yatırım Mevzuatı, Arif Şahin, İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi (İGEME).

Avrupa Topluluğu ve Türkiye, 3. Baskı, DTM, 1996.

Dış Ticaret Yönüyle Gümrük Birliği El Kitabı, DTM, İhracat Genel Müdürlüğü, 1996.

Gümrük Birliği'nin Türk Ekonomisi'ne Muhtemel Etkileri, 2. Baskı, Vakıfbank, 1996.

Araştırmalar –1, Ergun Yavaş, Gümrük Kontrolörleri Derneği, 1997.

Bütün Yönleriyle İhracat Gümrük İşlemleri, Mehmet Şahin, Gümrük Müsteşarlığı, 1998.

Pan-Avrupa Menşe Kümülyasyonu Sistemi Başvuru Kitabı, Erkan Çakıroğlu – Sinan Gültekin, DTM, 1999.

Dış Ticarete Güvenli Bir Kontrol Aracı: Uluslararası Gözetim Şirketleri, Ebru Gülsoy, İGEME, 1999.

Barter El Kitabı – Dünyada ve Türkiye'de Barter (Takas) Ticareti, Celal Gürsoy, 1999.

Uluslararası Ticaret Hukuku, Prof.Dr. Cemal Şanlı, İstanbul Üniversitesi, Doç. Dr. Nuray Ekşi, Marmara Üniversitesi, 2000.

Dış Ticaret Bülteni, İnceleme, Yaş Meyve – Sebze Sektörü İhracat Prosedürleri, Dilek Koç, İGEME, 2001.

Uluslararası Finansman, Prof.Dr. Halil Seyidoğlu, 2001.

ABD Genelleştirilmiş Preferanslar Sistemi ve İGEME'nin ABD GSP Sistemine Yönelik Hizmetleri, Deniz Çakıroğlu, İGEME, 2002.

Trade Secrets - KOBİ'lerin İhracat El Kitabı, İGEME, 2004.

“İhracatta Pazarlama ve İhracatta Fiyatlandırma İşlemleri”tebliğ, Prof. Dr. Doğan Yaşar AYHAN-Başkent Üniversitesi, 2005

“Dış Ticarete Ödeme Şekilleri, Kambiyo ve Bankacılık İşlemleri” tebliği, Sema Evren-Ankara Üniversitesi-ANKÜSEM-Eğitmen, 2005

“Dış Ticarete Ödeme Şekilleri, İhracatta Kullanılan Belgeler ve Kambiyo Mevzuatı Bağlamında İhracatın Genel Esasları” tebliği, Yrd. Doç. Dr. Ayşenur Topçuoğlu- Okan Üniversitesi, 2005.

“İhracat, Dahilde ve Hariçte İşleme Rejimleri ile Vergi, Resim ve Harç İstisnası Uygulaması” tebliğ, DTM, İhracat Genel Müdürlüğü, Bahadır Erkan, 2005.

Yararlanılan İnternet Sayfaları

<http://www.igeme.gov.tr/>

<http://www.dtm.gov.tr/>

<http://www.gumruk.gov.tr>

<http://www.tcmb.gov.tr/>

<http://proje.basbakanlik.gov.tr/>

<http://www.mfa.gov.tr/>

<http://www.hukuki.net/>

<http://www.tim.org.tr/>

<http://rega.basbakanlik.gov.tr/>

<http://www.tobb.org.tr/>

<http://www.tdv.org.tr/>

<http://proje.basbakanlik.gov.tr/mevzuat/>

<http://www.gumrukkontrolor.org.tr>